

03.–16. oktoober

1,00

8,33/kg

Oskar suitsupeekon E-vaba, 120 g

Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub.

11,99

45%

naiste kittel-kleit, suurus M-3XL, erinevad, 1 tk

Pildidel on illustreeriv tähendus.

Toodetud Eestis

0,69

4,60/kg

Selver sulajuust, 150 g

1,09

3,03/kg

Felix terved perekurgid, 680 g / neto 360 g

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 201 | KOLMAPÄEV, 16. OKTOOBER 2013

ajaleht.epl.ee

Eesti päästab atlandi tuurasid

Eile lasti Narva jõkke 400 haruldast atlandi tuura, et see kala Läänemere Eesti piirkonda tagasi tuua. Nende püük on keelatud. Tuuraliike on maailmas 24, neist atlandi tuur kõige haruldasem. EPL

Krossi highi ja pisarad

IRL-i Tallinna linnapeakandidaat Eerik-Niiles Kross kinnitab, et on ennegi totalitaarseid struktuure demokraatlikuks muutnud. lk 4

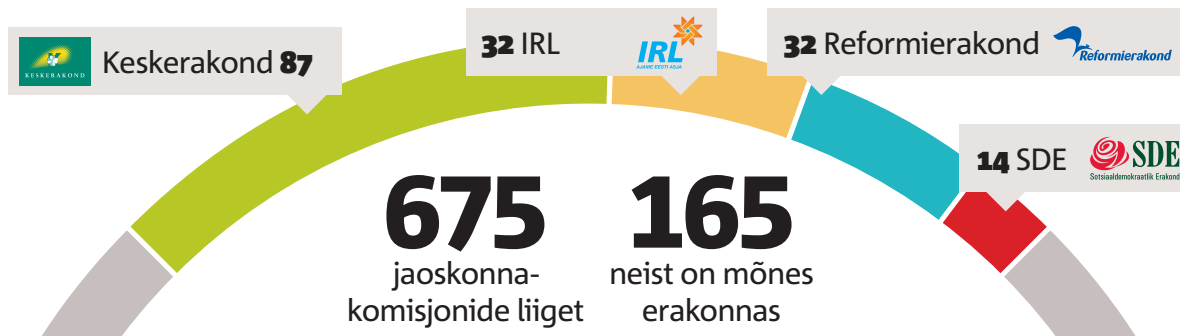
Juunikommunist Vares-Barbarus jõuab kinolinale

Catapult Films teeb Eesti riigi saja aasta juubeliks filmi kirjanikust ja NSV Liidu ametisse pandud juunikommunistide valitsuse peaministri Johannes Vares-Barbarusest. lk 6

Erakondlikke valimisjaoskondade liikmeid on Tallinnas enim Keskerakonnal

Tallinnas on kohalike omavalitsuste valimiste puhul 97 valimisjaoskonda ja nende komisjonides kokku 675 liiget. 165 neist kuuluvad mõnda erakonda ja koguni 87 Keskerakonda.

lk 2-3

Uuesti ametis

Septembris pani hokiliidu juhatus ameti üheskoos maha, eile valiti tagasi astunud president Jaan Mölder uuesti ametisse.

lk 14-15

JUHTKIRI

Käepigistus pantvangistajaga

Kaks aastat tagasi tegi Kadriorg uhke žesti. „Vabariigi president avaldab nõutust, et Euroopa Liidul puudub kindlustunne sõltumatu kohtupidamise toimimise suhtes Ukrainas,” teatas riigipea kantselei ning Toomas Hendrik Ilves jättis ära kohtumise Tallinna saabunud Ukraina välisministri Kostjantõn Grõštšenkoga. Päev varem oli Kiievi Petšerski kohus mõistnud seitsmeks aastaks vangid endise peaministri Julia Tõmošenko.

Aga ennäe imet, kaks aastat hiljem sõidab Tallinnas korteeži huilates sama lossi poole juba inimene, kes Tõmošenko kinnipaneku isiklikult organiseeris. Ühtäkki pole Ilvesel midagi selle vastu, et võtta vastu president Viktor Janukovõtš. Inimene, kelle kasuks võltsitud valimised vallandasid 2005. aastal oranži revolutsiooni ning kes kasutas ära uute demokraatlike jõudude antud šanssi tulla tagasi võimule ja hakkas kohe kella tagasi keerama, et tema positsiooni enam miski ei ohustaks.

Pärast kohtumist lausub Ilves: „Me ei nõustu kolmandate riikide survega, et Ukraina, Moldova ja Gruusia muudaksid oma tulevikuvalikuid.” See fraas selgitab, miks Ukraina riigipeal ühtäkki Euroopa salongides kätt surutakse. Võitlus käib konkreetsetest isiklikest märksa kõrgemate panuste peale. Üks osa Kiievi senisest poliitikast – laveerida Euroopa Liidu ja

Venemaa vahel, lõigates hüvesid mõlemalt – on jõudnud otsust nõudvale ristteele. Millise suuna Ukraina valib, on Euroopa jaoks ligilähedane Nõukogude impeeriumi kokkuvarisemise tähtsusega. Ukraina

EL või Venemaa?

Ukraina valik on ligilähedane Nõukogude impeeriumi kokkuvarisemise tähtsusega.

kui vene kultuuri hälli võetav kurss näitab suunda, kuhu paarikümne aasta pärast võime näha liikumas ka Venemaad.

Ukrainal tuleb valida, kas sõlmida novembris assotsiatsioonileping Euroopa Liiduga või liituda tolliliiduga, kuhu praegu kuuluvad Venemaa, Valgevene ning Kasahstan. Hetkel tahavad Ukraina poliitiline eliit ja äriühinnad heita ühte pigem Euroopaga – aga lõplikult pole heidetud kõrvale ka teist kosilast.

Nõnda ongi omakorda raske valiku ees hoopis euroliit: kuivõrd tohib nii suures mängus tuua ohvriks omaenese väärtuspõhist poliitikat? Küllap pakuks kõigile parima võimaluse mängust väärikalt väljuda see, kui Tõmošenko vahetult enne lepingule allkirjade andmist vabaks lastaks – ja mitmed märgid näitavad, et nii juhtubki. Kui Janukovõtši jaoks tähendab see kompromissi oma kätemaksuihaga, siis ühenduse jaoks tõdemust, et mõnikord peab tulema vastu ka pantvangistajatele. **•**

REPLIIK

Valimisliit Surf ja Lühis

Valimisliitude nimed on klišeede paraad. Valimisliit Otepää, Valimisliit Rägavere Vald – just nagu vali-ja ei teaks, kus ta elab. Menukad on ka kulunud Ühtne Emmaste, Koduvald või Koostöö. Internetiajastu saabumist näitab Nõo vald. Seal tegutseb Kalle Jürgensoni suunamisel Nõo.eu valimisliit. Huvitavate nimede konkursil võiks kolmanda koha anda Hiiu vallas tegutsevale valimisliidule Surf ja Seiklus, mis koosneb üksnes Kõlari-nimelistest. Hõbemedali pälvib Kernus tegutsev Igatsus Osaluse Järele. Seal kandideerib ainult üks inimene. Mõttelise kuldmedali pälvib Lümanda valla valimisliit Lühis. Hämmastav eneseciroonia! **• Priit Simson**

Lk 10 Raul Eamets: võõrtööjõudu tuleb värvata aktiivselt. Aune Valk: Eesti e-tiiger on torni, mitte püramiidi otsas.

U

UUDISED

SOTSIAALMINISTEERIUM VABASTAS ASEKANTSLERI TÖÖLT

Sotsiaalministeeriumi sotsiaalala asekanter Aleksander Ljudvig vabastati 11. oktoobril ametist. Ministeeriumi teatel esines valdkonna juhtimises sisulisi puudusi ja seetõttu pidurdus mitme-

te oluliste tegevuste elluviimine. Ljudvig oli kõrvaldatud töölt alates 13. septembrist seoses tema vastu algatatud distsiplinaarajaga, ametisse asus ta mullu 3. detsembril. **Delfi**

Tallinna linnas on valimiskomisjonides parteilastest enim keskerakondlasi

Tallinna jaoskonnakomisjonides on Keskerakond teistest kaks korda suuremalt esindatud.

Mõnes kuni kaheksaliikmelises jaoskonnas on keskerakondlasi kaks või isegi kolm.

Lisaks on valimiskomisjonides hulgaliselt linnaametnikke, kellest osa kuulub ka mõnda erakonda.

Urmas Jaagant
 urmas.jaagant@epl.ee

Kas olete mõelnud, kelle käsutuses on poliitikute ihaldusväärsim vara – hääled – siis, kui olete sedeli kasti lasknud, aga tulemused pole veel teada? Oige vastus on jaoskonnakomisjon. Nendel kuni üheksal inimesel on lühikest aega käsutada väga väärtuslik info, mis muudab ülimalt oluliseks, kes nendes komisjonides istuvad.

Eesti Päevaleht võttis ette suure töö ja vaatas eraldi üle kõik Tallinna 97 valimisjaoskonna komisjonide 675 põhi-liiget: kes neist mis erakonda kuulub ja kui palju on komisjonides Tallinna linnavalitsuse töötajaid? Tulemus: komisjonides, kus võiks valitseda erakondlik tasakaal, on hoopis keskerakondlaste ülekaal.

Ei jagu inimesi

Paar näidet. Haabersti linnaosas on seitse jaoskonnakomisjoni. Neis on kokku kolm IRL-i liiget ja neli Reformierakonna liiget, keskerakondlasi on samal ajal üheksa, mis tähendab, et mõnes komisjonis on mitu Keskerakonda kuuluvat liiget. Lasnamäe 23 jaoskonnas on keskerakondlasi kokku 19, IRL-i ja Reformierakonna esindajaid aga taas neli. Põhja-Tallinna 13 jaoskonnakomisjonis istub kolm IRL-i, kolm Reformierakonna ja kolm SDE liiget ning 14 Keskerakonna liiget.

Iseenesest ei tähenda komis-

joni liikmete erakondlik kuuluvus sugugi seda, et komisjon teeks oma tööd halvasti. Paberil vaadates aga äratavad tähelepanu koosseisud, kus maksimaalselt üheksaliikmelises komisjonis on kolm Keskerakonna liiget. Üks selline jaoskond asub näiteks Pirital, teine Põhja-Tallinnas. Hulgaliselt

oluliselt loiumad, IRL esitas kandidaadi 43, Reformierakond 40 ja SDE 36 komisjoni.

Teise poole komisjonist paneb Tallinnas kokku linna sekretär Toomas Sepp, kellele linnaosavalitsused esitavad oma kandidaadid. Komisjonide esimeesteks on vaja kogemusega isikuid, seega on mõni- gi neist valimistest valimistesse sama. Nead omakorda eelistavad tuttavat meeskonda. Linnaosast saadud nimekirjad viib linnasekretär kinnitamiseks

Keskerakond esitas 97 kandidaati ja kasutas ainsana võimalust maksimaalselt.

on jaoskondi, kus kaks komisjoni liiget on ühest erakonnast.

Seaduse järgi saab iga erakond igasse jaoskonnakomisjoni nimetada ühe esindaja. Keskerakond esitas 97 kandidaati ja kasutas sellega ainsa parteina maksimaalselt ära võimaluse oma kandidaate pakuda. Teised erakonnad olid

linnavolikokku.

Linnaosadest tulnud ettepanekud lisavad komisjonidesse suure hulga Tallinna linnaametnikke. Näiteks Põhja-Tallinna jaoskondadesse kuulub kokku 37 selle linnaosa ametnikku. Kui arvestada, et Tallinna kodulehe järgi töötab Põhja-Tallinnas 90 ametnik-

Kuidas minna vaatlejaks?

Mõnda Tallinna jaoskonnakomisjoni on võimalik vaatlejaks minna sisuliselt igal ajal. Selleks tuleb esitada Tallinna linna valimiskomisjonile taotlus, mille vorm on linna kodulehel. Taotluse võib esitada ka valimispäeval. Seejärel saab inimene vaatlejatunnistuse ja võib sisse marsida mis tahes jaoskonda. Seal

tuleb end vaatlejana esitleda ja esitada vaatlejatunnistus.

Seejärel saab jälgida kõiki valimistoiminguid, ka hääletamise käiku ja valimistulemuste kindlakstegemist, vaatleja võib üles kirjutada hääletamiskasti turvaplokkide numbrid. Vaatleja ei tohi segada valimiskomisjoni tööd.

Haabersti

Jaoskondade arv

7

Erakonda kuuluvaid komisjonide liikmeid

3

IRL

4

REF

0

SDE

9

KE

Mustamäe

Jaoskondade arv

13

4

5

1

12

Häältelugeja enim keskera

Jaoskonnakomisjonidesse oma inimese määramist on Tallinnas tõsiselt võtnud vaid Keskerakond, teiste parteide liikmed on selges vähemuses. Tallinna linnavalitsuse ja linnaosade ametnikke on Eesti Päevalehe vaatluse põhjal kõigis komisjonides kokku 160. Neist 25 kuulub mõnda erakonda.

ku, osaleb neist üle 40% mõne jaoskonna töös.

Seejuures pole ametniku erakondlik kuuluvus sugugi takistuseks, kui komisjonis on mõni parteikaaslane juba ees. Äriregistri järgi kuulub mõnda erakonda komisjonide töös osalevast umbkaudu 160 ametnikust 25. Komisjonide ülejäänud liikmed on n-õ tavainimesed, kes soovivad komisjonis kaasa lüüa ja on selleks soovi avaldanud. Nendegi hulgas võib olla mõne erakonna liikmeid.

Toomas Sepp ei tee saladust, et nii erakonnad kui ka linnaosad pakuvad ise välja, mis jaoskonnas mingi inimene võiks töötada. Seega saavad erakonnad ja linnaosad kerge vaevaga sättida, kes täpselt kuskil komisjonis on. „Komisjoni liikmeks saades peab inimene selleks ajaks unustama oma ameti ja töö-

KÜTTIS: PÕHIKOOL LÄHEDAL, GÜMNAASIUM KAUGEL

Haridusministeeriumi koolivõrgu juht Kalle Küttis leiab, et gümnaasiumi kadumisega mõnest vallast ei lõpe seal kogu elu ja tegelikult on Eestis tavaline, et gümnaasiumiharidust saadakse

kodust veidi kaugemal. „Natuke ringi vaadates maailmas ja vaadates tendentse haridussüsteemides on loogiline, et kõrgema tasema üldharidus koondub suurematesse keskustesse.” **ERR**

HOOLDEKODU TÜHI

Narkopesana tuntuks saanud Tallinna Niidi tänava hooldekodust viisid pühapäeval omaksed ära viimase hooldatava ja politsei kinnitusel ei ole seal enam eakaid kliente. **ERR**

VALLAJUHID SÜÜPINGIS

Põhja ringkonnaprokurör vaidlustas toimingupiirangu rikkumises süüdistatud Rae valla endiste juhtide Veigo Gutmanni ja Meelis Kasemaa õigeksmõistmise Tallinna ringkonnakohtus. **ERR**

Täna digilehes

- Soome vanglapalk ületab Eesti miinimumpalka
- Soome IT-edulugu jätkub ka ilma Nokiata

Räpina vallavanem: Savisaar eksib

Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare avalik vastus presidendile sisaldas vallavanema sõnul mitut ebatäpsust.

„Esiteks oli see (Räpina sadama paviljoni pidulik avamine – toim) üldse 12. oktoobril ja teiseks ei küündi see kogusumma kindlasti Ülemiste vanakese varbakuüne laki hinnanigi, rääkimata siin mingisugustest mitmekordsetest kõrgustest,” ütles Räpina reformierakondlasest vallavanem Teet Helm. Ta selgitas, et kogu ettevõtmise rahastus oli seotud Eesti–Vene ühisprojekti „Majanduslikult jätkusuutlik ja keskkonnasäästlik Peipsi järve piirkond” ja ka avaliku ürituse summa tuli suurelt jaolt sealt.

Täpsemalt läks avalikuks ürituseks projekti kuludest Helmi sõnul 226,45 eurot, millest valla omaosalus oli 10% ehk ainult umbes 23 eurot. Kuna Räpina sadam oli aga esimene, kes jõudis programmi projekti lõpuni, siis saadi veel 378,40 eurot lisatoetust. Peale 23 euro oli valla projekti-väline kulu suupistete ja „pitsi viina jaoks” vallavanema sõnul veel 140 eurot. Seega läks kogu avamisüritus kokku maksma 744,85 eurot, millest vald tasus 162,64 eurot.

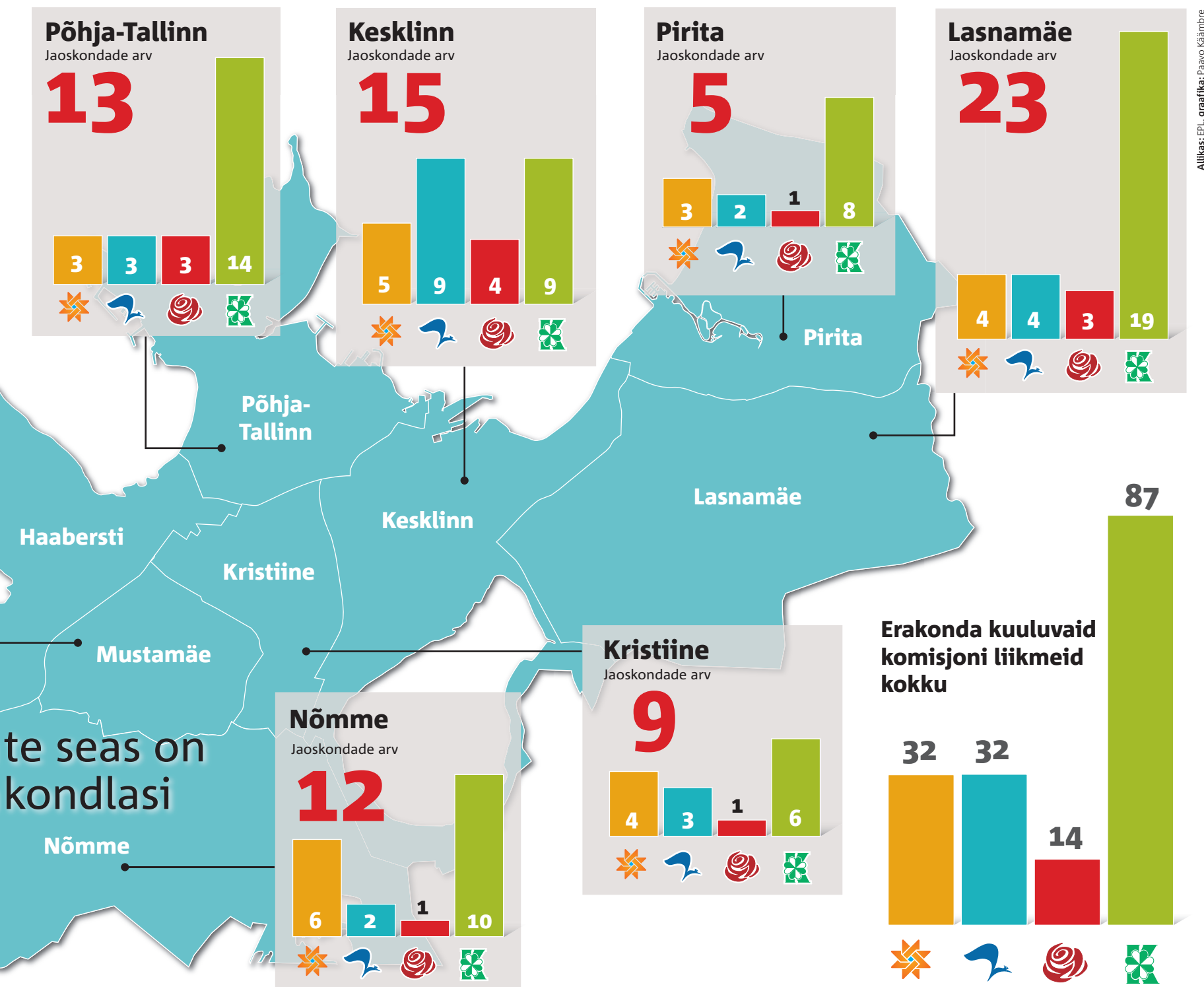
Tallinna linnapea Edgar Savisaar ütles eile oma avalikus vastuses president Toomas Hendrik Ilvesele muu hulgas, et Räpina sadama avamine läks tema teada maksma mitu korda rohkem kui ligi 40 000 maksumaksja eurot roovinud Ülemiste liiklussõlme avamine. **• Risto Vesikioja**

Indias kinni peetud Eesti piraadiküttidele esitati süüdistus

India Tamil Nadu osariigi politsei alustas kriminaaljuurdlust 35 isiku kohta, kelle hulgas on ka Eesti kodanikud, kes peeti kinni laeva MV Seaman Guard Ohio pardal.

India merepolitsei esitas laeva meeskonnale ja kaitsemeeskonnale süüdistuse vastavalt 1956. aasta relvaseadusele, 1955. aasta esmatarbekaupade seadusele ning 2005. aasta bensiini ja diislikütuse alasele korraldusele, teatasid India poliitsiallikad ajalehe The Hindu veebilehe vahendusel.

Ühtlasi andis politsei Tuticorini sadama ametnikele korralduse takistada ettevõttele AdvanFort kuuluva laeva liikumist. **• Delfi**

koha ning täitma jaoskonna komisjoni esimehe korraldusi,” rõhutas Sepp.

Kuigi enamik komisjonide 675 liikmest ametlikult erakondadesse ei kuulu, domineerib nende hulgas, kes kuuluvad, jõuliselt Keskerakond. Küsimusele, miks Tallinna opositsioonierakonnad ise rohkem kandidaate ei esita, vastavad IRL-i ja Reformierakonna pressiesindajad kui ühest suust, et erakonna liikmed keskenduvad volikokku kandideerimisele. Kandidaadid aga komisjoni kuuluda ei saa. Sec-eest lubavad mõlemad parteid saata jaoskondadesse rohkelt vaatlejaid.

Erakondadel lihtsalt ei ole inimesi, keda komisjonidesse panna. Kuigi tööandja peab komisjoni töös osaleva isiku töölt ära lubama, ei ole kindlasti just palju tööandjaid, kes sooviksid umbes nädala

laks ühest või ehk mitmestki töötajast ilma jääda.

Endi käest lastud võimalus

Samuti ei ole kompensatsioon jaoskonnakomisjoni tööst eest ülemäära suur. Arvestus käib tunnitasu alusel, kuid umbkaudu võivad komisjoni liikmed arvestada, et teenivad valimiste aja eest paarsada eurot.

Sotside nimekirjas kandideeriva demokraatide ühenduse juhi Rainer Vakra sõnul on sotside 36 kandidaati komisjonides edasimine. „Aus inime eeldab siiski, et kõik on korras ja keegi ei püüa valimistel sahkerdada. Kui Keskerakond niimoodi komisjone täidab, ju siis neil on hirm, et midagi rikutakse,” ütles Vakra.

Keskerakonda kuuluv linnavolikogu esimees Toomas Vitsut nentis, et olukord, kus teistest parteidest on vähem

komisjonide liikmeid, on olnud nende erakondade vaba valik. „Varasematel valimistel on ka teised esitanud rohkelt oma esindajaid, seekord kasutas võimalust täielikult ainult Keskerakond. Kedagi pole tõrjutud ega takistatud,” sõnas ta. Seda, et mõnes jaoskonnas on keskerakondlasi rohkem, ta probleemiks ei pea. „Kindlasti leiab jaoskondi, kus on mõnda teise erakonda kuulujaid rohkem,” ütles Vitsut.

Selles on Vitsutil õigus, Eesti Päevaleht leidis kümme jaoskonda, kus see on nii. Samal ajal pole ühtegi linnaosa, mille jaoskondades kokku oleks mõne teise erakonna esindatus Keskerakonna omast suurem.

Linnavolikogus, kus hääletusega komisjonide koosseisud kinnitati, ei hääletanud teised erakonnad nimekirjade vastu. Hääletusel kohal olnud 70 lin-

Linnaosad lisavad komisjonidesse ka suure hulga Tallinna linnaametnikke.

IRL ja Reformierakond mõlemad lubavad saata jaoskondadesse vaatlejaid.

navolinikust 54 olid liikmete kinnitamise poolt, vastu ei olnud keegi, 16 kohal olnut ei hääletanud üldse.

Hea valimistava valvur Toomas Mattson ei näe samuti probleemi, kui mõne erakonna nimetatud komisjoniliikme kõrval on linnasekretär komisjoni nimetanud inimese, kes on samuti juhtumisi mõnes erakonnas. „Komplekteerimise põhimõtted tagavad minu hinnangul, et komisjonide liikmed täidavad oma kohustusi ausalt ja erapooletult.”

Vabariigi valimiskomisjon ei anna sellele, et Tallinna jaoskonnakomisjonides on Keskerakond teistest erakondadest rohkem esindatud, mingit hinnangut. „Komisjoni koosseisu kinnitamine on volikogu ainupädevuses. Seaduse mõte on tagada kandideerivate erakondade esindatus jaoskonnakomisjonis,” teatati VVK-st. **•**

Tööintervjuu Tallinna linnapea kohale: Eerik-Niiles Kross

Eesti Päevaleht vestleb sel nädalal Tallinna linnapeakandidaatidega kui tavaliste töösoovijatega. Tööintervjuu tõepärasuse huvides aitasid küsimusi koostada CV Keskuse värbamisspetsialistid. Kolmas usutletav on IRL-i liige Eerik-Niiles Kross.

Linnapeakandidaadi tööintervjuu

Teete Tammeorg
teete.tammeorg@epl.ee

●●Eerik-Niiles Kross, millised kolm sõna iseloomustaksid teid kõige paremini?

Hmm... (Paus.) Ma arvan, et järjekindel (paus), analüüsivõimeline (paus) ja töökas. Töökas ja järjekindel on muidugi osaliselt kattuvad mõisted.

●●Kas ka allumatu võiks olla üks neist sõnadest? Ütlesite saates „Kolmeraudne“, et olete regulatsioonidele raskesti alluv (intervjuu toimus möödunud esmaspäeval – toim).

(Krossi telefon heliseb, ta võtab kõne vastu, räägib umbes minuti ja lõpetab siis naerdes.)

Kuhu me jäimegi? Kas ma olen allumatu?

●●Need on teie enda sõnad. Ma ütlesin tookord, et mul on olnud seda raske õppida. Et ma olen allumatu lollustele, jah.

●●Aga mitte regulatsioonidele?

Aga mitte regulatsioonidele.

●●Miks te kandideerite linnapea kohale? Miks te seda tööd tahate?

Ma tahan Tallinna kursi uuesti õigele rajale viia. Vähemalt samale rajale, kus Eesti üldiselt minu meelest liigub.

●●Kas saaksite seda rada kirjeldada? Teie kampaania sõnum on sisuliselt see, et tahate linna juhtida teistmoodi kui Edgar Savisaar. Kuidas teistmoodi?

(Paus.) No tegelikult kampaania ju ei ütle seda. Mitte ilmtingimata teistmoodi, kuid Savisaar teeb selliseid (otsib sõnu) kommunaalasju, mis on pinnapealselt ju linnas enam-vähem... Aga teistmoodi... Ütleme, et kogu Tallinna väärtussüsteem on minu meelest täiesti paigast ära. (Paus.) Kui Eesti liigub lääne suunas, jagades euroopalikke demokraatlikke väärtusi, siis Tallinna puhul ei ole sugugi selge, mis väärtusi Tallinn jagab. Iga organisatsiooni juhtimises on ikkagi esimene küsimus, mis on selle organisatsiooni pikem eesmärk ja kuhu liigutakse.

●●Miks te arvate, et te sobite linnapea kohale?

(Taas pikk paus.) Mul on suhteliselt pikaajaline juhtimiskogemus. Ma tunnen üsna hästi seda, kuidas Eesti riik töötab, kuidas riigiaparaat ja -võim töötab, olen seda ka mitmes teises riigis näinud ja

analüüsinud. Samas on mul ka ettevõtluskogemus. Olen ise Tallinnast pärit. Mis puudutab torude parandamist ja teede asfalteerimist, siis ma ei kavatse kunagi hakata teede asfalteerimise eksperdiks. Ma tahan luua tingimused, kus Tallinn saab parimat kogemust ja parimat ressursi kasutada, mitte ei pea arvestama sõprussidemeid, et ehituslepinguid teha.

●●Rääkides sõprussidemeist: mis on sõbra ja kolleegi vahe?

Kui vaatame just Tallinna linnavalitsemise konteksti, siis näeme, et seal võivad need suhted segamini minna.

Need on ju kaks

täiesti erinevat

kategooriat. Üks

ei välista teist

– sõber võib

olla ka kolleeg.

Aga kolleeg on

midagi, mis on

põhimõtteliselt

seadustega kir-

jeldatav. Sõprus

üldiselt ei ole.

●●Mõni aeg ta-

gasi saatis voliko-

gu esimees Too-

mas Vitsut amet-

nikele kirja, mi-

da võis tõlgenda-

da nii, et linnapea

vahetumisega –

ja paljud amet-

nikud on Kesk-

erakonna liik-

med – peak-

sid nad kui-

dagi oma töö

pärast muret-

sema. Milliste

suhetega seal

tegu on?

No siin on

minu arvates

tegemist täiesti

tavalise võimu

kuritarvitami-

sega. Vähemasti

on see ebacetili-

ne. Mis puudu-

tab linnaamet-

nike kuulumist

ükskõik milli-

sesse erakon-

da, siis see

ei ole mul-

le probleem.

Probleem on

see, kui lin-

na juhtkond

kasutab era-

kondlikke

sidemeid lin-

na juhtimisel.

See peaks olema

täiesti keelatud.

Ongi tegelikult

keelatud. Lin-

na peab juhtima

pädevuspõhiselt.

●●Aga oletame, et teie saategi linnapeaks ja need ametnikud on keskerakondlased – kas see koostöö saab lihtne olema?

Ma ei näe iseenesest probleemi selles, et inimene on oma maailmavaate erakonda astumise kaudu kõigile teatavaks teinud. See ei ole mingi küsimus. On eraldi teema, kui palju Tallinna linna keskerakondlikud juhid on inimesi lihtsalt Keskerakonda sundinud.

●●Aga te ei sunniks neid välja astuma?

Kuidas ma saaksin seda teha?

●●Miks Tallinna elanikud ei

peaks teid valima?

Nad ei peaks mind valima, kui neile meeldib Keskerakonna valitsemisstiil.

●●Emori uuring näitas, et olete eestlaste seas napilt eelistatud linnapeakandidaat...

Mitte nii väga napilt!

●●Aga venelaste seas mitte. Kuidas te vene valijaga hakkama saate?

Kui tahate küsida, kuidas saan Tallinna venelastega hakkama, kui hakkan linna juhtima, siis ma arvan, et nemad saavad minuga hästi hakkama ja mina saan nendega. Mis puudutab vene valija toetuse leidmist, siis selge on see, et võtab

aega, et end venekeelsele valijale üldse teatavaks teha. Peale Keskerakonna ei ole teised erakonnad ülemäära palju energiat kulutanud venekeelse valija informeerimisele. Seda tööd tuleb kindlasti edasi teha, sõltumata valimistest.

●●Mis oli teie suurim saavutus eelmisel töökohal?

(Paus.) Oi, mul ei ole ju selles mõttes palgatöökohta aastaid olnud, olen pigem tööandja. Ma pean küllalt suureks saavutuseks ühe Eesti ettevõtte rahvusvahelises konkurentsis ülesehitamist. Trustcorp on üks väheseid Eestist pärit ettevõtteid, mis omal alal kon-

kureerib maailma parimatega. See sai ka 2012. aastal Eesti konkurentsivõimelisema teenindusettevõtte nimetuse. Ma olen sellega päris rahul.

●●Mida te oma järgmiselt töölt – võimalik, et linnapeaametilt – ootate?

Higi ja pisaraid.

●●Higi ja pisaraid?

Jah. (Turtsatab naerda.) Ma eeldan, et tööd on Tallinnas väga palju.

●●Näiteks mida?

Ma olen muidugi oma elus enne seda teinud – enam-vähem totalitaarseid struktuure demokraatlikuks muutnud – ja seda saab ühe korra jälle teha.

●●Milliseid otsuseid on teil raske teha? Kas otsus Tallinna linnapeaks kandideerida oli raske?

(Ohkab.) Mõnes mõttes oli. Ma langetasin selle suhteliselt kiiresti, kui mulle pakumine tehti. Mul on oluliselt keerulisem langetada selliseid võib-olla marginaalsena tunduvaid otsuseid. Ma sageli proovin tulla inimestele vastu, kui mu enda ajaressurss seda ei võimalda. Ma ei taha hea meeleaga ära öelda, kui ma näen, et saaksin olla kasulik, aga samas tajun, et see võib olla ajaliselt ressursilt üle jõu käiv.

●●Mida te siis teete, kui praegu linnapeaks ei saa? (Otsib sõnu.) Minu elu läheb normaalsel moel edasi.

●●Ja Tallinnas jätkub se-
nine võim?

Ütleme nii, et kui on olemas küllalt suur võimalus, et ma saan linnapeaks, siis on peaaegu täiesti kindel, et ma saan Tallinna volikokku. Sellisel juhul saab Tallinna linn endale esimest korda üle pika aja väga aktiivse opositsiooni volikogus.

●●Telekraanil sõlmisite linna juhtimiseks SDE ja Reformierakonnaga kiirpak-
ti. Kas usute, et see on ka tegelikkuses elujõuline?

Niikaua, kui sellesse ei seku volikoguvälised protsessid, mida sealt [volikogust] ei ole võimalik kontrollida, on see täiesti võimalik.

●●Mida te mõtlete välis-
te protsesside all?

Koostöö volikogus, mis puudutab linna juhtimist – seal ma ei näe mingisugust probleemi selle koalitsiooni koostöökäitumisel. Kui riigi poliitikas toimub asju, mis ei puuduta volikogu tööd, kuid mis võivad seda mõjutada, siis selles mõttes ei saa volikogust ju valitsust koos hoida. ●

Eerik-Niiles Krossi motivatsioonikiri

Tallinn vajab uusi ettevõtteid ja investeeringuid, mis toovad tasuvaid töökohti. Tallinna pered vajavad mõistliku hinnaga kodusid, paremaid koole ja lasteaiakohti kodu lähedal ning kindlustunnet tulevikuks.

Selleks vajab Tallinn uut linnavalitsust, kes teeb lõpu Savisaare korruptsioonile, mis takistab Tallinna ja kogu Eesti arengut.

Olen rahvusvaheliste kontaktidega ettevõtja. Olen seisnud demokraatlike väärtuste eest Eestis ja töötanud aastaid maailma kriisikolletes. IRL-il on Tallinna inimestele välja pakkuda tugev erialainimestest meeskond ja nende valimiste parim programm. Et Tallinnas tuleks muutus, vajame me sinu, su pere ja sõprade toetust. Nii muudame koos Tallinna paremaks.

Curriculum Vitae

Sündinud 8. septembril 1967

Haridus

2003 – Tartu ülikool, õigusteadus
1993 – Londoni ülikool, ajalugu, magistrikraad
1991 – Tartu ülikool, ajalugu cum laude
1990 – Hamburgi ülikool, ajalugu ja poliitika
1989 – Tartu ülikool, ajalugu

Töö

Alates 2001 julgeoleku alase konsultatsioonifirma Trustcorp omanik
2007–2011 – Gruusia valitsuse nõunik
2003–2005 – Iraagi ajutise valitsuse ja kaitseministeeriumi julgeolekunõunik
2000–2001 – Eesti rahvusliku julgeoleku nõunik
1995–2000 – riigikantselei koordineerimisdirektor
1994 – Eesti välisministri nõunik
1992–1995 – nõunik Eesti saatkonnas Washingtonis
1991–1992 – asjur Eesti saatkonnas Londonis
1990–1991 – raadio Vaba Euroopa korrespondent Londonis

Muu

Alates 1988 olnud Eesti üliõpilaste seltsi liige
Peab Harjumaal Kõue-Triigi mõisa
2012 – Venemaa taotles Interpolilt Krossi tagaotsitavaks kuulutamist seoses kaubalaeva Arctic Sea kaaperdamise väidetava organiseerimisega, kuid Interpol ei nõustunud.
2008 – Valgetähe II klassi teenetemärk
2007 – Iraagi ülesehitusmedal Suurbritannialt

Foto: Vallo Kruuser

Kuna parkimiskaardil on kirjas ainult seerianumber ja kehtivusaeg, on võimatu kontrollida, kes seda tegelikult kasutavad. Näiteks mullu oktoobris tabas foto-graaf Siret Kotka auto armatuurlaualt invaliidi parkimiskaardi, mis on seerianumbri järgi antud Priit Kutserile.

Fotod: Andres Putting

Sigadus: linnaametnikud jagasid omadele invaliidi parkimiskaarte

Sobingu avastas transpordiameti enda töötaja, kelle ülemused sundisid avastusest vaikima.

Kristjan Pihl
kristjan.pihl@epl.ee

Kui Eesti Päevaleht hakkas uurima Tallinna transpordiameti võimalikku parkimis-lubade althõlma jagamist, tuli ilmsiks, et juba aastaid käib ametis väiklane sobing. Ametnikud, kes paberite järgi on terved kui purikad, kasutavad invaliididele mõeldud parkimislube.

Selle avastas transpordiameti enda töötaja, kes otsustas kontrollida kuluarides levinud kuuldust, et ühele tippametnikule kuulub korraga lausa kaks parkimiskaarti. 2. juulil saatis ki linnatranspordi peaspetsialist Aado Kuuse (IRL), kelle töö on invakaartide järelevalve, parkimiskorralduse andmekogu haldajale päringu, mille peale selgus, et tõepoolest – kaks kehtivat kaarti ongi ühe isiku nimel.

Kes siis kõnealusel parkimisloa sai? Kuuse sõnul abi-linnapea Taavi Aasa tollaegne nõunik Priit Kutser, kelle nimel on parkimiskaardid number 11343 ja 21211. Aasta eest jäi viimasena nimetatut kasutamise-ga fotograafi kaamerasilma ette Aasa praegune nõunik Siret Kotka. „Sõitsin paarsada meetrit ümber nurga ja võtsin Kutseri auto peale,” selgitas ta

eile. Seda, et Kutser linnavalitsuse infosaa-lis kaarti kauplemas käis ja selle hiljem osakonna juhi käest sai, kinnitasid aga ka endised infosaa-li teenindajad, kelle sõnul polnud tal ka dokumenti, mis tõestaks, et tal just invaluba vaja on.

Teoorias tulnuks nüüd algatada ametkondlik uurimine ja selgitada välja, kes ja miks nende dokumentide jagamise otsustas. Küsimus polnud ainult selles, et lube vormistati topelt. Isiku nimel, kellele parkimisluba kirjutati, puudus registris arstitõend ehk teisisõnu, tema taotlus poleks tohtinud ametnikelt mingil juhul heakskiitu saada.

Ülemuse pahur kiri

Transpordiameti juhid otsustasid asja kinni määtsida. Nende arvates toppis Kuuse oma nina sinna, kuhu lihtne ametnik toppida ei tohiks – delikaatsetesse isikuandmetesse. Kui asjaolu ilmsiks tulekust oli kulunud nädal, sai Kuuse osakonnajuhataja Ruth Pärnalt (Keskerakond) pahura kirja. Eesti Päevalehe käsutuses on see ja ka järgnev kirjavahetus. Kuuselt nõuti vastust: miks olete uurinud delikaatseid isikuandmeid? Kuuse vastas, et isikute terviseandmeid pole tema programmist vaadanud ja tegelikult ei saagi ta neid näha.

Sellest hoolimata raius Pärn vastu, et alluv on uudishimuga pehmelt öeldes liiale läinud. „Sinu ametikohustuseks on kontrollida ja pidada

arvet [...], kas tellitud kaardid on õiges koguses saadud, kas nad on korrektselt numbratsiooni järgi väljastatud ja kui mõni kaart on rikutud, siis selgitada, miks on rikutud, ja kontrollida, kas selle kaardi kohta oma mahakandmise akt koostatud.” Aga seda,

Töötajad kinnitavad, et Kutser kauples kaarti ja sai selle osakonnajuhatajalt.

kas luba anti reegleid järgides, poleks tohtinud Kuuse mingil juhul kontrollida.

Järgmisel hommikul paluti Kuuselt uusi selgitusi. Seekord oli küsijaks transpordiameti juhataja asetäitja Tiit Siimon. Ta viitas murelikult, et uue piletisüsteemi andmekogu rakendumise tõttu on transpordiamet juba pikemat aega niigi andmekaitse inspektsioo-

ni jälgimise all. Uued kahtlused tekitaksid üksnes lisaprobleeme. „Lihtsalt öeldes: andmekogud – nii riiklikud kui ka kohalikud – ei ole niisama surfamiseks,” sõnas ta.

Siimoni möönis Eesti Päevalehele, et kirjeldatud juhtum – ametnikule põhjuse-ta parkimisloa jagamine – oleks väga raske rikkumine. Aga nüüd üllatus: sellist probleemi vähemalt temale teadaolevalt ametis tekkinud pole. Ometi on toimetuse kasutuses kiri, milles ta 10. juulil isiklikult sellele tähelepanu juhtis.

See-eest on probleemiga kursis Pärn, kes möönis, et ligipääs kaardiomanike terviseandmetele on ametis üksikuil töötajatel, sealhulgas temal endal, aga mõjuva põhjuse-ta neid avada ei tohi.

Pärn rõhutas, et parkimisloa-d on ametis nummerdatud

ja nende väljastamine väga rangelt reglementeeritud ning seetõttu on igasugune pettus põhimõtteliselt välistatud.

Tema jutule olekski keeruline vastu vaielda, kui ainult tema linnavalitsuse infosaa-lis töötanud endised alluvad, kellega Eesti Päevaleht vestles, vastupidist ei väidaks. Nema-d kinnitasid, et Kuuse jutt korruptiivse lõhnaga sahkerdamisest vastab tõele. Nimelt käis nende sõnul infosaa-lis endale invaparkimisluba nõudmas hulk inimesi, kel polnud esitada invaliidsust tõendavaid dokumente. Sellest polnud aga lugu, sest sageli käskis neile parkimiskaardi välja anda osakonnajuhataja Pärn ise. „Ei vasta tõele,” kinnitas Pärn napilt.

Priit Kutser teema kommenteerimiseks sel nädalal ajakirjaniku telefonikõnedele ega e-kirjadele ei vastanud.

Nädala alguses teatas Pärn, et parkimiskaart nr 11343 on nüüd kehtetuks tunnistatud. ●

Infosaa-li töötajad: osakonnajuhataja käskis

Juhul kui linnavalitsuse infosaa-li teenindaja keeldus ilma tõendita parkimisluba andmast, pöördusid nõudlejad linnatranspordi osakonda ja said ikkagi oma tahtmise. „Ükskord tuli üks härra uksest sisse ja nõudis, et tal on vaja ja kõik!” meenutas endine töötaja Ene Reimand seika 2011. aastast. „Kui ütlesin, et ilma

tõendita ei saa, pöördus ta osakonnajuhataja poole. Seejärel tuli Pärn minu juurde ja nõudis selle väljastamist. Tol momendil sel mehel tõendit kindlasti polnud.”

Kes see oli? „See paksude prillidega härra Põhja-Tallinna valitsusest. Tema suured välireklaamid teenisid suvel palju tähelepanu,” sõnas Reimand.

Priit Kutser?
„Muidugi!”

Kõik nõudlejad paistsid olevat ülemustele tuttavad inimesed. „Nad isegi ütlesid, et sealtpoolt on nõusolek olemas,” sõnas samuti endine infosaa-li töötaja Aili Petder ja lisas, et alguses oli ta pettuse mastaapsust nähes isegi omajagu šokeeritud.

Peruus kinni võetud tüdrukutel pole siiani advokaati

Välisministeerium

kavatseb lähiajal Lõuna-Ameerika riiki kohapeale konsuli lähendada.

Kadri Ibrus
kadri.ibrus@epl.ee

Eilse seisuga ei olnud Peruus 4. oktoobril vahistatud ja praegu eeluurimisvanglas viibivad eesti neid veel saanud endale advokaati ega tõlki. Välisministeerium on palunud seda organisatsioonide Eesti Peruus-aukonsulil, kellel see pole aga siiani õnnestunud. „Eesti aukonsul Peruus on aktiivselt tege-lenud võimaliku advokaadi ja tõlgi leidmisega,” kinnitas välisministeeriumi pressiesindaja Minna-Liina Lind, tõdedes samas, et siiani on tüdrukud ilma esindajata.

Vabatahtlik aukonsul

Aukonsul on tema sõnul küll esitanud palve ise kinni-peetuga kohtuda, ent pole Peruus ametivõimudelt veel vastust saanud. „Meie aukonsul ei ole ametlik konsul, ta teeb nii palju, kui jõuab vabatahtlikkuse alusel,” selgitas Lind, miks eestlastele õigusabi leidmine venib. „Ka Peruus saatkond Helsingis ei ole välisministeeriumi nõudile vastanud,” lisas ta.

Lind ütles, et Eestist pole veel ühtegi inimest kohapeale neiu-de õigusi esindama saadetud, selle küsimusega veel tegeletakse, ja lisas, et ministeerium kavatseb lähiajal Peruu-sse ka oma konsuli lähendada.

Augustis peeti sarnasel asjaoludel kokaiinilastiga Peruus kinni ka kaks noort briti naist,

Aukonsul on palunud eestlannadega kohtumist, aga pole veel vastust saanud.

kes nagu eestlannadki saabusid sinna Hispaaniast. Nema-d väitsid kohtus, et neid rööviti Hispaanias ja ähvardati surmaga, kui nad keeldusid narkootikumide smugeldamisest. Kuigi nad tunnistasid oma süü-d, et pääseda maksimaalsest 15-aas-tasest vangistusest, siis kohus lükkas selle tagasi.

Kui kohtunik küsis inglase-telt kohtus, miks nad ei teatanud politseile nende väidetavast ähvardamisest, ütles kinnipeetu McCollum Connolly oma tõlgi vahendusel: „Meid rööviti Ibizal, nad ähvardasid meid ja meie perekondi, me kartsim.”

Peruu politsei on nõudnud brittide käest rohkem infot meeste kohta, kes neid ähvardasid – mida nad aga väidetavalt ei tea –, ja on ühtlasi nime-tanud nende versiooni juhtunust mitteusutavaks. ●

„Riigimeeste” tootjad elustavad kinolinal kuulsa juunikommunisti Johannes Vares-Barbaruse

Film ei kummuta peategelase surmast teada olevaid asjaolusid, aga ei pruugi olla ka faktitruu.

Andres Laasik
andres.laasik@epl.ee

Nõukogude Liidu esindaja Andrei Zdanovi paika pandud juunikommunistide valitsuse peaministri ja kirjanikust Johannes Vares-Barbarusest on kavas teha Eesti Vabariigi saja aasta juubeliks ajalooline mängufilm. Sellel hooajal näeb näitemängu Vares-Barbarusest Endla teatri laval.

Filmi esitas „Eesti Vabariik 100” filmideede konkursile stuudio Catapult Films, mis toodab teleseriaali „Riigimehed” ja ka aastavahetuse menukat naljasaadet „Tujurikkuja”. Tööpealkirja „Geomeetiline inimene” kandvast filmist ei saa siiski komöödiat. „Kirjutame Vares-Barbarusest ajaloolist draamat,” selgitas Catapult Filmsi produtsent Erik Moora. „Kui aga selles filmis peaks nalja saama, siis on see tore.”

Moora sõnul on töö käsi-kirjaga algusotsas. Arutatakse, millised võiksid olla teose tegelaskujud. Kes peosa mängib, pole veel jutuks tulnudki. „Sellega on veel aega. Tõotame stsenaariumi kallal sama mudeli järgi, nagu kirjutatakse „Riigimehi”. Ainult et Ott Sepa asemel, kes esitab ideid stsenaariumiga töötavale „Riigimeeste” rühmale, on „Geomeetrilises inimeses” Margit Keerdo.”

Ajalooline film ei lähe mööda Vares-Barbaruse surma müsteeriumist, mille koh-

Teatrilaval omandab Johannes Vares-Barbaruse näojooned Indrek Taalmaa, filmilinal on osa veel lahtine. Pildil Vares-Barbarus presidendilossi ees aastal 1941.

Foto: ajaloomuuseum

Filmi lavastab Kaaren Kaer, kelle filmograafias on juba film „Malev” ja „Riigimeeste” osad.

„Geomeetrilise inimese” käsikirja esimene variant peaks praeguse töögraafiku järgi valmima järgmise aasta sügiseks. Kokku peaks kultuuriministeeriumi, Eesti filmi instituudi ja riigikantselei koostöös rahastatama seitset filmi, mis valmiks Eesti Vabariigi 100. aastapäevaks 2018. aastal.

Peale filmitegijate huvitab Johannes Vares-Barbaruse isik ka teatrirahvast. Endla teater tellis näitemängu Vares-Barbarusest Mart Kivastikult, kes on teose teatrilile juba ka üle andnud. „Näitemängul pole veel lõplikku pealkirja,” ütles Endla dramaturg Triinu Ojalo, kelle sõnutsi on esietendust oodata veebruaril lõpus. Tüki lavastab teatri kunstiline juht Kalju Komissarov, kuulsat pärnakat Vares-Barbarust mängib Indrek Taalmaa. ●

KES TA OLI?

Johannes Vares-Barbarus

Sündis 31. detsembril 1890 Viljandimaal Heimtali vallas.

Elukäik:

- Õppis Heimtali vallakoolis, Viljandi kihelkonnakoolis ja Pärnu gümnaasiumis.
- 1910–1914 õppis Kiievi ülikoolis arstiteadust.
- Rindearstina I maailmasõjas osalemise eest sai sõjaväelised aumärgid: Anna ordu IV, Stanislause III ja Danieli II järgu ordenid. Sõjaväearstina Vabadussõjas osalemise eest omistati talle Vabadusristi I liigi III järk, mida vastu võtmast ta keeldus.
- Oli aastail 1921–1939 Pärnus edukas naisearst.
- Kuni 1940. aastani poliitikas ei osalenud. Kommunistlikku Parteisse astus 1940, pärast Eesti okupeerimist. Zdanovi ettepanekul nimetas president Päts Varese 21. juunil 1940 Eesti Vabariigi peaministriks. Peagi väljendas Vares-Barbaruse „rahvavalit-

sus” soovi astuda Nõukogude Liitu, see rahuldati 6. augustil. ● 24. augustil 1940 viidi ta Eesti NSV ülemnõukogu presiidiumi esimehe ametikohale. Sõja ajal viibis Nõukogude tagalas.

● 29. novembril 1946 leiti ta oma korterist vannitoa põrandalt surnuna. Surma asjaolud on segased, esialgsete ametlike teadete kohaselt suri ta „pärast lühikest rasket haigust”, kuid hiljem on levinud enesetapuversioon.

● On maetud Metsakalmistule. **Looming:** ● Luulekogud „Fata-Morgana” (1918), „Inimene ja sfinks” (1919), „Katastroofid” (1920), „Kolmnurk” (1921), „Vahekorrad” (1922), „Geomeetiline inimene” (1924), „Multiplitseeritud inimene” (1927), „Maailm on lahti” (1929), „E.V.-r” (1932), „Tulipunkt” (1934), „Memento” (1936).

Regio kirjastas Saksa lastele Lotte eeskujul illustreeritud atlase

Foto: Regio

Kaardikirjastaja AS Regio ja Saksa kirjastuse Glückschuh Verlag koostöös valmis äsja saksakeelne lasteatlas. Atlas kuulub samasse seeriasse 2008. aastal ilmunud Eesti lasteatlasega, mille peategelane oli koeratüdruk Lotte.

Raamatu peategelane on seiklushimuline plikatirts Petronella Önneseen, kes rändab mööda Saksamaa maanteid ja raudteid, avastab looduskaitsealasid ja teemaparke ning tutvustab lugejatele maal elavaid loomi.

Regio kartograafiaosakonna müügijuhi Mirjam Parmasto sõnul pälvis Lotte atlas head tagasisidet nii Eestis kui ka mujal. „Kui sakslastest kirjastajad seda nägid, soovisid nad omalegi analoogset kaardikogu,” ütles ta. „Võib öelda, et lasteatlased on lausa meie ikoonitooted.”

Kuigi tegemist on lastele mõeldud raamatuga, rõhutas Parmasto, et see leiab kindlasti praktilist kasutust. „Selle teeb eriti väärtuslikuks see, et tegu pole lihtsustatud lasteraamatuga, kuhu on ka moepärast mõned kaardid lisatud, vaid tegemist on korraliku täismõõdus atlasega, mis on lastepäraselt illustreeritud,” rääkis Parmasto ja lisas, et atlase osas pole mingeid allahindlusi tehtud. Ühtlasi leiab 156-lehe-

Eestlaste lasteatlas pälvis Saksamaal palju tähelepanu.

küljelisest raamatust ka põnev lugemist ja mängu.

Möödunud nädalal tutvustati atlasi Frankfurdi raamatumessil ja sel nädalal jõuab see Saksamaa raamatupoodidesse. Praegu käivad Regiol läbi rääkimised uute koostööpartneritega, et laiendada sarnaste toodetega uutesse riikidesse.

● Kristjan Pihl

lindab | teeme ehitamise lihtsaks

50 aastane tootmiskogemus tagab tippkvaliteedi!

Vihmaveesüsteemid, profiilplekid, katuse turvasüsteemid ning viihallid Rootsi tootjalt!

Vihmaveesüsteemid – 25%

Pakkumine kehtib komplektsetele tellimustele!
Kampaania kestab 25.09 – 30.11.2013!

Lindab AS
Tallinnas
Saha-Loo tee 4, Jõelähtme vald
Tel: +372 5551 3790
E-post: profil@lindab.ee

Lindab Center
Tartus
Võru tn. 196
Tel: +372 502 8543
E-post: tartu@rootsiprofil.ee

Lindab Center
Viljandis
Leola tn 53, Viljandi
Tel: +372 505 5604
E-post: profil@lindab.ee

Lindab'i head koostööpartnerid:

Espak AS
Viadukti 42, 11313 Tallinn
Tel: +372 651 2367
tarmo.metsma@espak.ee
www.espak.ee

Rootsi Profiil OÜ
Tehnika 2, 71011 Viljandi
Tel: +372 433 0962
rootsiprofiil@rootsiprofiil.ee

Lindab
www.lindab.ee

Tartus võimul olevad reformierakondlased kardavad kambakat

„Oravad” pelgavad, et teised parteid on kokku leppinud pärast valimisi nendeta valitseda.

Vahur Koorits
uudised@epl.ee

Eesti Päevalehe andmetel tunnevad eravestlustes mitmed Tartu reformierakondlased linnas võimu kaotamise ees suurt hirmu. Linnapea Urmas Kruuse seda ei tunnistanud, küll aga häiris teda, et valimiskampaania debatid ei keskendu mitte sellele, mida linnas järgmise nelja aasta jooksul teha, vaid sellele, et linnavõimu peaks välja vahetama.

Kõige aktiivsem Reformierakonna väljavahetaja on koalitsioonipartner IRL, mille linnapeakandidaat Margus Tsahkna ei tee sellest soovist mingit saladust. „15 aastat linnapea kohta hoidev Reformierakond on sellest väsinud, puudu on värsketest ideedest ja julgusest suurelt tegutseda. Seda tunnetavad ka tartlased, kuna nii madalat toetust ei ole Reformierakonnal kunagi varem olnud,” lausus

praegune riigikogu liige. „See, et reformierakondlased kardavad Tartu linnapea kohta kaotada, vastab tõeale. Ega muidu ei oleks tehtud meeletlikku pingutust veel viimases volikogus toorest Tartu bussijaama planeeringut läbi suruda,” lisas ta.

Kukutamine kuluks ära

Reformierakonna kukutamise soovi kinnitas ka Keskerakonna linnapeakandidaat Aivar Riisalu. „Neile kuluks see ära,” lausus ta mürgiselt, viidates kahe aasta taguse-

lõõpinud, et tore on elada omavalitsuses, kus omanik on välja kujunenud. Tartus on linna omandisuhted selgelt välja kujunenud, seal ei ole vastu haukumist,” rääkis ta.

Viimane valitsemisigadus oli Riisalu sõnul Tartu bussijaama küsimus, kus reformierakondlasest ärimees Neinar Seli otsustas Tasku keskust laiendada, jättes lahtiseks Tartu bussijaama saatuse. Kunagi lepitati Riisalu sõnul kokku, et bussijaam peab säilima ja kui ei säili, oli lepingusse lisatud trahvid. Need trahvid kadusid ootamatult kuhugi.

„Tartu kuvand on, et see on ühe ärigrupi linn. Mul on etteheide Keskerakonnale, kuidas nad lasksid sellel kõigel sündida,” kritiseeris ta.

Sotsiaaldemokraatide linnapeakandidaat Heljo Pikhof on leebem. Tema sõnul ei looda koalitsioone enne valimisi ja sotsid on valmis koostööks nende poliitiliste jõududega, kellega koos õnnestub tulevases Tartu linnavalitsuses ellu viia sotsiaaldemokraatide jaoks olulisi põhimõtteid ja algatusi. ●

Tsahkna: Reformierakond on väsinud, puudu on värsketest ideedest ja julgusest.

le otsusele Tartu võimukoalitsioonis Keskerakond IRL-i vastu vahetada. Kuna Keskerakond oli kümme aastat Tartu valitsemise juures, ei soovinud Riisalu sealset valitsemist liiga karmide sõnadega kritiseerida.

Siiski pole Tartus tema sõnul kõik korras. „Tartu suurim häda on, et teda juhitakse Tallinnast, mitte Tartust. Olen

Tartu kauaaegne linnapea Urmas Kruuse (vasakul) ja reformierakondlasest suurärimees Neinar Seli Foto: Jassu Hertsman

Reinsalu käskis Tsahknal ja Kilgil linnapeavaidluse lõpetada

IRL-i esimees Urmas Reinsalu saatis eelmisel nädalal Tartu erakonnakaaslastele kirja, kus teatas, et erakonna linnapeakandidaat on Margus Tsahkna ja mingit teistsugust sõnumit ei tohiks valijatele saata.

Nimelt teeb samuti Tartus IRL-i nimekirjas kandideeriv ärimees Rein Kilk kampaaniat, kus nimetab ennast Tartu linnapeakandidaadiks. Kui Tartu Posti-

mees küsis Kilgilt ja IRL-i Tartu piirkonna esimehelt Peeter Laursonilt selle kohta kommentaari, vastasid nood, et tegelikult selgub linnapeakandidaat valimistel selle järgi, kas rohkem hääli saab Tsahkna või Kilk.

Tsahkna saatis seejärel Tartu erakonnakaaslastele Reinsalule ja IRL-i peasekretärile Tiit Riisalole kirja, milles väljendas olukorra üle pahameelt.

Vietnamlasi Eestisse smugeldanud mehed said rahatrahvi

Tartu maakohus mõistis möödunud pühapäeval vietnamlaste Eestisse smugeldamiselt tabatud meestele rahalised karistused. Kuna karistuse hulka arvati kaks päeva eelvangistust, siis tuleb kahel mehel tasuda 640 eurot ning kahel ülejäänul vastavalt 480 ja 256 eurot.

Möödunud pühapäeval tabasid piirivalvurid neli meest, kes olid ebaseaduslikult Eestisse toimetanud kaheksa Vietnami kodanikku. Lõuna prefektuuri piirivalvurid märkasid Võrumaal Meremäe külas kaht kiiresti teineteise järel sõitnud ja kahtlust äratanud sõidukit, mida otsustati kontrollida.

Selle käigus ilmnes, et autodes olid peale kohalikest elanikest juhtide kaheksa ebaseaduslikult riiki tulnud vietnamlast, neist seitse meest ja üks naine. Piirivalvurid pidasid kõik isikud kinni ning toimetasid nad asjaolude selgitamiseks kordonitesse ja arestikambrisse. Peale selle avastati Meremäe vaatetorni lähedusest veel kaks kahtlust äratanud sõidukit kahe mehega, kes olid inimsugeldamisega seotud.

Eile hommikul anti kaheksa vietnamlast üle Venemaa piirivalvele. ● ERR

20. OKTOOBRI KELL 16:00-00:00

DELFI TV VALIMISKOHVIK

17:40 – 18:30 Teater NO99 "Valimiskool"

18:30 – 19:30 18. oktoobril toimunud Tallinna linnapeakandidaatide debati kokkuvõte

19:30 – 20:00 Tagasivaade: Mis toimus enne 2013 KOV valimisi?

20:00 – 00:00 Otseülekanne Delfi TV Valimiskohvikust:

- ✓ arutelud
- ✓ hääletustulemuste analüüs
- ✓ otselülitused erakondade valimisipidudelt
- ✓ meelelahutuslikud vahepalad
- ✓ Henrik Kalmeti valimissketšid
- ✓ Olde Hansa ja Clazzi peakoka Emmanuel Wille erakondlikud suupisted

Saatekülalised: Eerik-Niiles Kross, Andrus Kivirähk, Ingrid Veidenberg, Allar Tankler, Janek Luts jt

VALI DELFI! www.delfi.ee

Kopli Liinide
ARENDAUSPROJEKT

TALLINNA LINN MÜÜB KOPLI LIINIDE ARENDUSPIIRKONNA KINNISTUD

MAA-ALA SUURUS LIGI 17 HA

ALGHIND 1,5 MILJONIT EURO

KOMBINEERITUD PAKKUMISE ESIMESE ETAPI PAKKUMISE TÄHTAEG ON 19. NOVEMBER 2013 KELL 12:00.

Tallinna Linnavaaramet
Vabaduse väljak 10,
Tallinn 10146
Telefonid 640 4637, 640 4635
merle.raam@tallinnlv.ee

TÄIENDAV INFO JA PAKKUMISE TINGIMUSED
WWW.TALLINN.EE/KOPLILIINID
WWW.TALLINN.EE/KINNISVARA

Tallinn

VETTE LASTI ESIMENE VENE SÕJALAEV MISTRAL

Prantsusmaal lasti eile pidulikult vette esimene Venemaa sõjalaevastikule ehitatud Mistral-tüüpi universaalne dessantlaev-kopterikandja Vladivostok. USA esindajatekoja välisasjade

komitee esimees Ileana Ros-Lehtinen ütles 2011. aasta juunis, et Pariis eiras laevatehinguga selget ohtu, mida see kujutab nii USA-le, Venemaa naabritele kui ka kogu Euroopale. **ERR**

LÄTIS ON SURNUD KUUS SALAVIINA JOONUD INIMEST

Zemgale politsei uurib kuue surrogaatalkoholi ohvriks langenud inimese surma. Juurdluste raames on korraldatud läbiotsimisi teadaolevates salaviina müügikohtades. Politsei on

jõudnud järeldusele, et Jelgava mürgitusjuhud põhjustas salaviina tarbimine. Üks viiest alkoholi ebaseaduslikus käitlemises kahtlustatavast isikust on vahistatud. **Delfi**

USA kriis: senaatorid kokkuleppe saavutamisele tibake lähemal

Foto: AFP/Scanpix

Kas edu senatis leiab esindajatekojas kinnitust enne homset võlalaeni jõudmist, pole teada.

Kaivo Kopli

kaivo.kopli@epl.ee

Senati liidrid on jõudmas lähemale kokkuleppele, mis avaks valitsusasutused ja hoiaks ära teadmata tagajärjed, mis võivad tekkida, kui USA valitsus ei suuda enam täita oma rahalisi kohustusi, raporteerisid USA meediakanalid eile.

Piirjooni võttev kokkuleppe lõpetaks oktoobri algusest föderaaltegelavatel asutustes kestnud osalise tööseisaku, kuid ainult 15. jaanuarini. Võlalaie küsimuse lahendamise lükatakse samuti edasi ehk rahandusministeerium saaks õiguse laenata tavapäraselt kuni veebruari alguse või keskpaigani. See leevendaks topeltkriisi, mis on õõnestanud USA usaldusväärsust, pelutanud majanduslangusega ja nagu näitavad arvamusküsitlused, ühtlasi andnud hoobi vabariiklaste toetusreitingule.

Vabariiklased skeptilised

Niisiis paistab esialgseil andmeil, et vabariiklaste olulisemaid nõudmisi pole arvesse võetud. Võlalaie kergitamisele leppimise eest soovisid nad eelarvekärpeid ja valitsusasutuste täieliku töövõime taastamiseks tervishoiureformi ehk Obamacare'i suuremaid muudatusi kuni selle peatamiseni välja.

Ja selles ongi endiselt probleem, sest isegi kui senat kokkulepped kinnitab, on oma sõna öelda ka esindajatekojal, kus vabariiklased saavad need põhja lasta. Või suudab osa vabariiklasi kasvõi protseduuriliste reeglitega venitada protsessi, kuni kurikuulus võlalagi kätte jõuab.

Vabariiklasest kongressmen Joe Barton andis märku, et konservatiivsemad esindajatekoja liikmed on sügavalt skeptilised. Ta tõstis esile, et kokkulepetes ei olnud tõsisemaid kulutuste kärpeid, mis ärgitaks teda võlalaie tõstmise poolt hääletama. „Diilita on parem kui halva diiliga,” ütles ta. Küsimusele, kas vabariiklased paistavad olevat ka midagi võitnud, vastas esindajatekoja vabariiklaste juhtkonda kuuluv James Lankford: „Mina pole siiani näinud. Ei.”

Paljud föderaalitöötajad käivat tööseisaku tõttu supiköörides abiks. Esmaspäeval tegi seda ka president Obama, kuigi teda ei ole sundpuhkusele saadetud.

MIS ON MIS USA VÕLAKRIISIS

Mis asi on võlalagi?

See on piir, millest üle ei tohi valitsuse võlakoozem kasvada. USA kongress on piiri aina kõrgemale kergitanud, kuid nüüd on vabariiklased nõudnud, et võlakoozma suurenemise vältimiseks tuleb kulutusi kärpida. Paljud eksperdid on küll arvamisel, et võlakoozme vähenemine saab tulla eelkõige kiiremast majanduskasvust. Praegu on võlalagi 16,7 triljonit dollarit, kuid valitsuse koguvõlg ületas selle juba mais. Sealmaalt on rahandusministeerium kasutanud nn erakorralisi meetmeid maksejõulisuse säilitamiseks, ilma et seadusandja seatud piiranguid rikutaks. Rahandusministeeriumi arvestuste järgi neist meetmetest enam ei piisa.

Mis on maksejõuetus?

Põhimõtteliselt on asi lihtne – kui isik ei suuda võlga tagasi maksta, tasuda laenumakseid õigeaegselt. Riigi puhul peetakse üldiselt maksejõuetuseks seda, kui ei suudeta tagasi maksta riigivõlga, mis tüüpiliselt on võlakirjades.

USA puhul kulutab valitsus rohkem, kui kogub maksudest. Vahe katmiseks müüb rahandusministeerium investoritele võlakirju. Investorid, näiteks Hiina valitsus ja pensionifondid, ostavadki neid, sest USA võlakirjades on nähtud turvalist paika vahendite investeerimiseks, intresside kogumiseks.

Mida toob kaasa maksejõuetus?

Tegelikult ei tea keegi täpselt, kuid enamik eksperte on arvamisel, et kogu maailmas lähedat turud järsku langusse ja intressid kerkivad. Kui USA ei tee enam võlakirjade hoidjatele tagasimakseid, langeb võlakirjade väärtus. Kuna USA võlakirjad muutuvad vähem turvaliseks, kerkivad neilt nõutavad intressid. Kuna intressimäärad üle maailma on sageli seotud just USA võlakirjade intressiga, siis kerkivad needki. „Maailma suurima laenuvõtja suutmatuse oma võlga tagasi maksta hävitab aktsiaturud Brasiiliast Zürichini, lööb üles miljardite inimeste ja ettevõtete laenukulud ja paiskab USA ja maailma majanduse retsessiooni, millest võib saada depressioon,” kirjutas Bloombergi analüütik Yalman Onaran.

Kui suureks kujuneb auk?

USA rahandusministeeriumi arvestuste kohaselt kujuneb riigikassas just homme olukord, kus raha on vähem kui kohustuste katmiseks vaja. Riigikassasse laekub raha jooksvalt maksudest, nii et arvete maksmist saab jätkata, kuid mitte kogumahu. Seni kasutatud erakorraliste meetodite seas on näiteks riigitöötajate pensionifondidesse tehtavate maksete peatamine. Jooksvatest maksutuludest kulutuste katmine tähendab seda, et kulutusi ollakse sunnitud vähendama ligi kolmandiku võrra. Arvatavasti ulatuks kulukärbe (ehk majandusest välja tõmmatav raha) novembriks 175 miljardi dollarini, mis moodustab 1% SKT-st. See võib tähendada sügavasse majanduslangusse minekut.

Aga ikkagi, mis toimub homme?

Võimalik, et veel mitte midagi, kuid mida päev edasi, seda tõenäolisemaks muutub kohustuste edasilükkamine. Tulude laekumine erineb päeviti, nii et täpset riigikassa tühjenemist on raske määrata. Arvestusi saab siiski teha. 17. oktoobrist kuni 15. novembrini peaks maksutulud laekuma 222 miljardit dollarit, kulutusi aga olema 328 miljardit ehk mingil hetkel selles ajavahemikus saab raha otsa. Mõningad suuremad väljaminekud on teada päevade kaupa. Näiteks 23. oktoobril 12 miljardit dollarit sotsiaalabimakseid, 31. oktoobril kuus miljardit riigivõla intressimakseid, aga 1. novembril kokku juba 60 miljardit sotsiaalabi, sõjaväe ja pensionite jaoks.

MAKSUAMET PUISTAS TARTU MILLI KONTORIT

Maksu- ja tolliameti töötajad koos politseiga otsisid käivitatud kriminaaluurimise tõttu teisipäeval Tartus läbi Eesti suurima jahutootja ja aasta eksportijaks valitud Tartu Milli kontori. Lõuna

ringkonnaprokuratuuri pressiesindaja Kristina Kostina selgitas, et alustatud menetluse raames kontrollitakse äriühingu maksudeklaratsioonides olevate andmete õigsust. **Ärileht**

ANDERS TSAHKNA JÄI VÕLTSIMISES SÜÜDI

Ringkonnakohus mõistis reformierakondlase Anders Tshakna eile pistisekuriteos õigeks. Seevastu jäi ta süüdi dokumendi võltsimises ja võltsdokumendi kasutamises. Riigiprokurör

Steven-Hristo Evestus ütles, et on prokurörina kohtuotsusega rahul, kuid pistisevõtmise kuriteos õigeksmõistmise vaidlustamise asjus kujundab seisukoha lähema nädala jooksul. **Ärileht**

Eesti võtab soomlastelt üle üha rohkem kaubareisil olevaid Venemaa turiste

Soome kaupmeeste väitel meelitas elektrooniline piirijärjekord Venemaa ostlejad Eestisse.

Andres Reimer
andres.reimer@arileht.ee

Põhjanaanbrid kiirustavad, et eeloleval suvel käivitada elektrooniline piirijärjekord, mis Eestis juba edukalt toimib. Kaupan liitto väitel koorib Eesti ladus piiriületus neile seni hiigelkasu toonud *tax-free* kaubanduse tulud. Piiriäärse kaubanduse päästmiseks Soome ja Venemaa vahelises Vaalimaa piiripunktis pilootprojektina alustatav süsteem peab valmima 2015. aastal, kirjutas eile Helsingin Sanomat.

„Vene turistide tarbimiskulud Soomes on murdepunktis,” teatas Kaupan liitto peaökonomist Jaana Kurjenoja ühingu kodulehel. „Venelaste tarbimine nii kodu- kui ka välismaal sõltub majanduskasvust, mis on viimase aasta jooksul selgelt aeglustunud.”

Hirmutav käibelangus

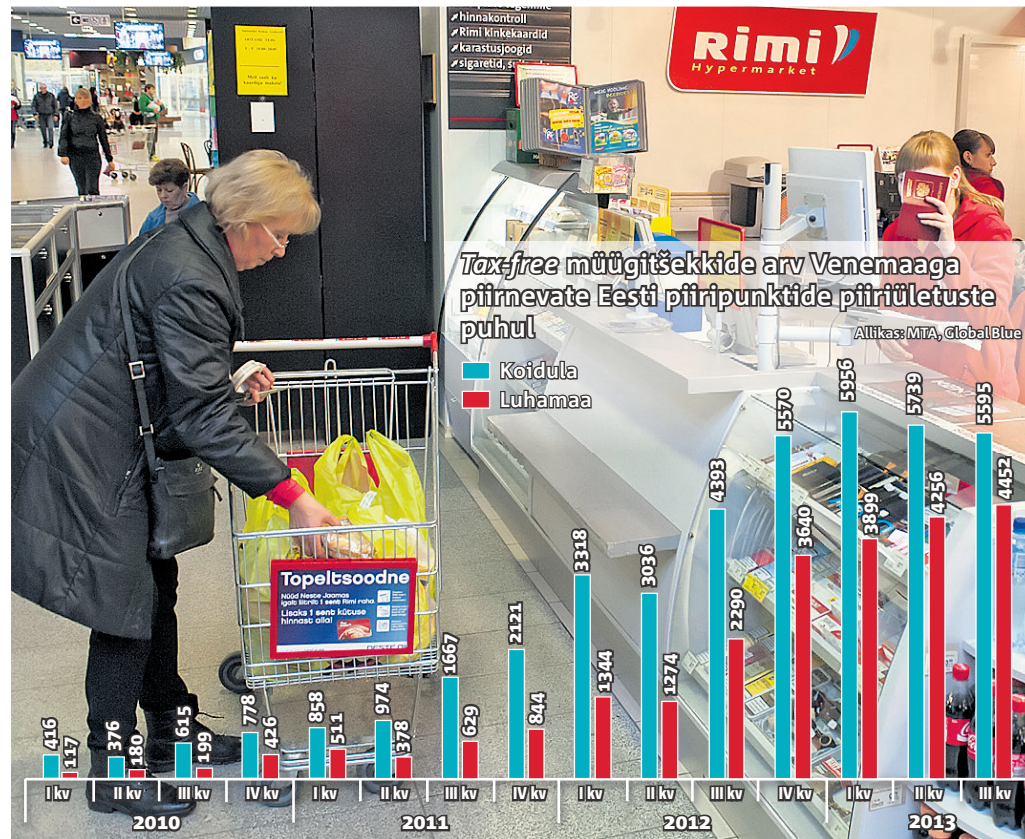
Tänavu kolmandas kvartalis pöördus Soome piiriäärsete kaupluste äri langusesse. Kui veel aasta esimeses kvartalis raporteerisid näiteks Rovanie, Kouvola ja Kuusamo *tax-free* müükide 50%-list ja isegi suuremast kasvust, siis nüüd on lood nutused. Kogu Soomes langes selle äriüli käibe 3% võrra, mis näib hirmutav,

Tõhusam piiriületuskord kasvatas Eesti kaupmeeste tulusid märkimisväärselt.

sest aasta alguses kasvas põhjanaanabrite *tax-free* müük koguni 12%, ilmneb Kaupan liitto kodulehelt.

Venelased ostsid eelmisel aastal Soomes kaupu 1,2 miljardi euro väärtuses ja ligi poole sellest summast moodustasid *tax-free* tehingud.

Tõhusa piiriületuskorra loomine on tõepoolest Eesti kaupmeeste tulusid märkimisväärselt kasvatanud. Kui Narva Rimi tegi *tax-free* süsteemiga ühinemise järel 2010. aastal paar-kolm tehingut päevas, siis nüüd argipäeviti ligi 60 ja puhkepäeval ligi 120. Iga vene-

Eile Narva Rimis Venemaalt pärit ostjatest puudust ei olnud.

Foto: Sergei Stepanov

KOMMENTAAR

Maksu- ja tolliamet: Eesti vajab rohkem *tax-free* äri

Marek Helm

maksu- ja tolliameti peadirektor

Neid kohti, kus *tax-free* silt väljas, on Eestis endiselt vähe. Silt on täh-

tis selleks, et turist oleks huvitatud tulema ja raha kulutama. Praegu Vene kütuse teemal toimuv elav arutelu võiks asenduda arutelu-ga, mis on need eeldused, et Vene turistid jätkaks siia rohkem raha ja elavad ka Eesti piiriäärset ettevõtlust. Selles vallas on toimunud positiivsed arengud, millele on kaasa aidanud nii elektrooniline järjekorrasüsteem kui ka piirijärjekordade lühenemine.

Mis on *tax-free*?

Enamik riikides on kaupadele lisatud käibemaks, mille maksimisest välisriikide kodanikud on vabastatud. Kuna Euroopa Liidust kolmandatesse riikidesse viidavad kaubad loetakse ekspordiks, on välismaalasel õigus taotleda ostu hinnast käibemaksu osa tagasi.

Tax-free süsteemiga kaasas käivat maksutagastust võib pak-kuda iga kaupmees iseseisvalt,

kuid üksikule kaupmehele pole selleks vajaliku süsteemi loomine jõukohane. Suurim *tax-free*-operaator on Global Blue, kelle teenusega ühinenud kauplused riputavad välja vastava sildi. Müüja suleb kauba pakendi kindlalt, varustab kleebistega ja väljastab tšeki. Global Blue esindaja maksab käibemaksuga ligilähedase summa välja vastavalt tolliametniku kinnitatud tšekile.

Meediaäri rabas eile kaks pööret

Postimehe vastutav ja Eesti Ekspressi peatoimetaja lahkuvad ning esile kerkis uus suurinvestor.

Tanel Saarmann, Harry Tuul
uudised@arileht.ee

Suuremad muutused juhatas sisse teade AS-i Postimees juhataja ja vastutava toimetaja Anvar Samosti lahkumisest, millele järgnes Eesti Ekspressi peatoimetaja Janek Lutsu taandumisuudis. „Tuleb tunnistada, et kahe olulise meediapersooni lahkumisest teatamine samal päeval äratas tähelepanu. Põhjused on aga erinevad. Samosti lahkumise taga on minu meelest selgelt majandusvastutus ja omaniku ootus tulemuste osas, mida ei suudetud täita,” põh-

Janek Veeber

on aga üha olulisem efektiivsus ja raha teenimine ning see-ga vaadatakse igal pool tulud-kulud üle,” selgitas Leito. Ta lisas, et Eesti Ekspressi peatoimetaja lahkumine on individuaalne otsus ja selle taga ta majanduslikku poolt ei näe.

Uue aja peatoimetaja peab olema väga hea majandusvaistuga ajakirjanik.

jendas AS-i Äripäev peadirektor Igor Rõtov. „Janek Lutsuga on lood keerulisemad. Olen temaga isiklikult Kuku raadio aegadel kokku puutunud, tegemist on väga hea ajakirjanikuga. Paraku on nii, et kui kunagi oli peatoimetaja selline ametimees, kes majandusajaga kokku puutuma ei pidanud, siis nüüd on ajad teised. Uue aja peatoimetaja peab olema nii suurepärase ajakirjaniku kui ka väga hea majandusliku mõtlemisega. Usun, et Eesti Ekspress otsib uut peatoimetajat suure hoolega, et ta vastaks sellele kahele nõudmisele,” rääkis Rõtov.

Meediaanalüütik Toomas Leito nõustus Rõtoviga. „Postimehe juhtimise struktuur oli lihtsalt liiga keerukas, Mart Kadastik ei mõelnud seda vist enne hästi läbi. Meedias

tail meediapilt muutub, aga ma ei uskunud, et see nii kiiresti kätte jõuab.”

Koostöö Suits Meediaga

Pealelõunal teatas Ekspress Grupp, et esitas koos osatühinguga Suits Meedia konkurentsiametile koondumise teate ühise valitseva mõju omandamise kohta aktsiaseltside SL Öhtuleht, Ajakirjade Kirjastus ja Express Post üle. Suits Meedia ainuomanik on tänavu Eesti rikaste edetabelis 46. kohale tõusnud Janek Veeber. Tartust pärit Janek Veeber tõusis suurettevõtjaks mulu kevadel. 2012. aasta aprillis suri raske haiguse järel tema isa – Tartu soojaärimees Tiit Veeber ning kogu äriimpeerium jäi poja juhtida. Ärilehel ei õnnestunud Veeberit lehe trükkimineku ajaks tabada. ●

Pirita Linnaosa Valitsus

KUULUTAB VÄLJA

lääbirääkimistega pakkumise Tallinna linnale kuuluva ehitise pinna reklaamialaseks tegevuseks kasutusse andmiseks.

Kasutusse antakse neli (4) pinda Pirita teel 6x3m välireklaamkandjate paigaldamiseks. Täpsem info Tallinna veebilehe Ametlike teadaannete rubriigis aadressil http://www.tallinn.ee/est/ametlikud_teated.

a

ARVAMUS

KÕIK VALIMISED ÜHELE PÄEVALE?

Minule minu enda vähese raha eest tsirkuse korraldamine ühe usulahu poolt ei ole mõistlik.

Ma ei ole kindel, kas on mõistlikum ettepanek koonda-

da kõik valimised ühele kuupäevale, oleks lollitamist vähem. Teisalt – kui paljud lavastajad ja turundajad jääksid tööta ja kasum teenimata?

ANDRES ARRAK (ERR)

NARVA – SÜGISPEALINN

Mida see tähendab? Kohale tuleb Savisaar, surub oma par-teikaaslastest kolleegil Tammistel kätt ja lahkub. Kuni väike Otepää võtab talvepealinnana tiitli üle.

ERIK KALDA (PÕHJARANNIK)

ÜLEREGULEERIMISEST

Kui olemasolevate reeglitegagi on raske toime tulla, siis ideed hakata tulumaksu sisse nõudma ka ainult oletatavate üüri-

tulude pealt või plaanid ametiautode kasutust rohkem piirata tekitavad lihtsalt tunde, et riik kiusab. **AIDI VALLIK** (LÄÄNLANE)

EESTLASTE arvutikasutusoskus on teistega võrreldes kehv

Kes on kõige targem, peeglike?

Aune Valk

PIAAC uuringu koordinaator

Rahvusvaheline täiskasvanute oskuste uuring tõi meile mitu head sõnumit. Peamised infotöötlusoskused – funktsionaalne lugemisoskus ja matemaatiline kirjaoskus – on Eestis maailma parimate hulgas.

Vastakaid arvamusi on aga esile kutsunud peegel, mis ei kinnita meie senist veendumust, et oleme parimad IT-tundjad kogu Maal. Segaduse vältimiseks tuleb rõhutada, et uuringu eesmärk ei olnud mõõta puhast info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) oskust, vaid oskust kasutada tehnoloogiat probleemide lahendamiseks, mis tulenevad sellest, et suur osa meie tänapäeva elu toimub arvutis. See oskus on meil võrreldes enamiku teiste uuringus osalenud riikidega kehv, eriti keskealiste-vanemate ja kõrgharidusega inimeste puhul. Sellega seostub arvutikasutusoskuse ja -julguse puudumine: ligi kol-

mandik 16–65-aastaseid ja üle poole 50-aastaseid ei osanud või julgenud ülesandeid arvutis lahendada. Vaadates internetiühendusega kodude osakaalu teiste osalenud riikidega võrreldes ja arvestades seda, et üle kolmandiku hõivatuid ei kasuta ka tööl arvutit, on selline tulemus ootuspärane.

Nõrkus kui võimalus

See, et meil on teistest OECD riikidest vähem töökohti, kus arvuti kasutamist vaja läheks, ja et me kasutame kõiki infotöötlusoskusi (lugemine, arvutamine, probleemide lahendamine, kirjutamine) oma tööl vähem kui uuringus osalenud riigid keskmiselt, viitab selgele probleemile ja võimalusele meie tööturul. Teeme liiga lihtsat tööd, inimeste põhioskused võimaldaksid enam, meil on võimalust eri töökohtades arvutit ja IKT-d enda kasuks rohkem tööle panna, meie vanemate inimeste IKT kasutusoskust ja -julgust tuleks tagant tõugata.

Need esmapilgul kriitilisena näivad sõnumid räägivad tegelikult potentsiaalset. Võib-olla tuleks mõelda nii julgelt, nagu mõeldakse Hongkongis, kus väiksema lisandväärtusega töid tõrjutakse turult välja, et inimesed saaksid (pärast ümber õppimist) liikuda uuele tööle. Kas meie oleme ümberõppe potentsiaali ammendanud?

Millised töökohad on meil n-õreisisaatja ametikoha funktsiooniga ehk mõeldud selleks, et raske aeg üle elada, kuid millest tuleks võimalikult kiirelt vabaneda, et teha ruumi töö-

Tõenäoliselt ei kujuta paljud ette, kuivõrd võiks parem arvutioskus nende elu muuta.

Me teeme liiga lihtsat tööd, meie inimeste põhioskused võimaldaksid enam.

Illustratsioon: Hillar Mets

le, mis meie inimeste potentsiaali täies mahus ära kasutaks? Kas kõik 3000 puudu olevat IT-sektori töötajat peaksid olema noored värsked koolilõpetajad või on potentsiaali ka väiksema lisandväärtusega sektori töötajate ümber õpetamises? Praegu teeb 27% kõrgharidusega inimesi tööd, milleks nende endi arvates pole kõrgharidust vaja, Soomes arvab seda ainult 10%. Ehk pole mõni usuteadlasest bussijuht oma matemaatilist kirjaoskust lootusetult minetanud, et IT-oskusi juurde õppida ja hoopis teistsugust tööd teha?

Tulen tagasi selle juurde, miks uuringu sõnum on üllatav ja kas väga häid probleemilahendamise oskusi on vaja. Sõnum üllatab valusasti, sest see nagu ei kinnitaks meie IT-tiigri kuvandit. Tiigri taga on tubli seltskond tipptegijaid, aga see seltskond on tõenäoselt väiksem, kui me oleme arvanud, ja kindlasti väiksem, kui sooviksim.

Väga tõsiseid probleeme on tehnoloogiarikas keskkonnas probleemide lahendamise oskusega ka 35–55-aastastel – parimas tööeas – inimestel. Olles ise 40-ne ja kasutades iga päev arvutit eri probleemide lahendamiseks, ei tahaks seda kuidagi usku-

da. Ühtlasi julgen tunnistada, et õpin pidevalt oma 15 aastat nooremalt kolleegilt – mitte ainult, kuidas asju paremini ja kiiremini teha, vaid ka seda, et kõik need vastused leiab tegelikult internetist.

Önnis rahulolu

Nii PIAAC kui ka varasemad sellised uuringud on näidanud, et paremate oskustega inimestel on parem tervis, nad osalevad rohkem vabatahtlikus töös ja tunnevad end poliitiliselt tõhusamana – et neil on põhjust ühiskonnaellu sekkuda. Kõigis neis näitajates on meil arenguruumi. Tõenäoliselt ei kujuta paljud inimesed ette, kuivõrd nad saaksid oma elu muuta, kui nende oskus arvutiga probleeme lahendada oleks parem. Seetõttu on ka suur enamus väga väheste oskustega inimesi oma oskustega rahul. 85–95% inimesi ütleb, et nende arvutikasutusoskus olevat edukaks praeguse töö tegemiseks piisav, ning vaheheade ja kehvade oskustega inimeste vahel on väga väike.

Kokkuvõttes tuleb tõdeda, et see, mida peeglist näeme, ei pruugi meile alati meeldida ning et inimesed ja kindlasti ka riigid oskavad peeglist mõõda vaadata või peegli klaasi toonida. PIAAC näitas meile esmakordselt päris mitut peeglit. Loodetavasti on meil tarkust ja julgust neisse vaadata ning leida lahendusi, mis muudaksid me elu targemaks. ●

ÕPIRÄNNE võib olla haritud tööjõu puuduse lahendus

Võõrtööjõudu tuleb värvata aktiivselt

Raul Eamets

Tartu ülikooli makroökonomika professor

Räägime üha rohkem sellest, et meil on vaja hakata varem või hiljem Eestisse tööjõudu tooma. Millisest tööjõust me räägime? Alustan enda kitsa mätta otsast ja kirjeldan natuke olukorda sotsiaalteenustes 20 aastat

tagasi. 1990-ndate alguse tormilist aega iseloomustas kõige muu hulgas ka see, et meie sotsiaalteenused olid uue tee alguses. Vanad nõukogudeaegsed paradigmad ei toimunud enam ja uusi ei olnud kuskilt võtta. Mõni asi tuli peaaegu nullist üles ehitada. Me tegelesime ka võõrtööjõu sissetoomisega. 1993. aastal otsustati Põhjamaade ministrite nõukogus, et tuleb midagi ette võtta Balti riikide abistamiseks, ja loodi selline institutsioon nagu euroteaduskond. Euroteaduskonna ülesandeks oli kolme Balti riiki saata lääne ülikoolide õppejõudusid, kes siin hakkasid õpetama riigiteadusi, majandust ja õigusteadust.

Projekt, mis kestis kümme

aastat, tõi siia üle saja välisõppejõu, kes koolitasid tuhandeid tudengeid, kümneid õppejõude Tartu ülikoolis, Läti ülikoolis ning Vilniuse ülikoolis. Loodi magistriprogrammid, mille lõpetajad töötavad täna minis-

Meie kõigest leevendam nõudeid. Teised otsivad kvalifitseeritud tööjõudu aktiivselt.

teeriumides, erasektoris ja ka ülikoolides. Me ei põdenud tol ajal väga sellepärast, et siia tulid välismaalased, kes ei osanud me keelt, olid teistest kultuuriruumist ja said võrreldes meie inimestega mitu korda kõrgemat palka. Mõned lahkusid pärast

lepingut, mõned võtsid kohaliku abikaasa ja lahkusid siia, mõni jäi siia. Kas oleme sellepärast nüüd vähem rahvusriik?

Võõraviha pimestab

Mida teha olukorras, kus võõraviha teeb pildi silme eest mustaks, nii et ununevad elementaarsed majandusteadmised (palga ja tootlikkuse seosed) ja demograafia põhimõtted? Võib-olla oleks üheks lahenduseks õpiränne. Probleem on selles, et hotelliteenijad, kojamehed, laotöölised ja teised sarnaseid lihtsamaid töid tegevad inimesed tulevad Eestisse varem või hiljem, isegi kui mitmemeeetrise okastraadiga aia keset Peipsit ehitame.

Hoopis teine on lugu haritud (võõr)tööjõuga. Tudengi-

te siia toomisega saavutame selle, et mõned nendest valivad tulevaseks elukohariigiks Eesti. Praegu vähesed, aga mida aeg edasi, seda rohkem. Nähes, kuidas maailmas suureneb võitlus talentide pärast ja kuidas riigid pingutavad, et haritud inimesi enda juurde elama meelitada, siis võib öelda, et Eesti on alles pika tee alguses. Me leevendame täna oma nõudmisi välis-tööjõu suhtes, mitte ei tegele aktiivse värbamisega nagu mitmed Põhjamaad, näiteks Taani.

Inglisekeelne õpe ja sellega seotud tudengite õpiränne, mis Tartu ülikoolis sai alguse juba kakskümmend aastat tagasi, muutub tänasel kõrghariduse maastikul järjest olulisemaks. Kes sellest aru saavad, jäävad ellu, kes ei saa, hääbuvad. ●

KIRI

Soomes vastu me ei saa

●●Olles kogenud Soome riigi suhtumist minusse kui võõrtöölisse, kes on korralik maksumaksja, ja teades oma makstud maksude eest saadavaid teenuseid, tekkis tõsine küsimus, et mida ma üldse niikaua siin Eestis olen teinud ja mida selle eest saanud. Ega peale „riigiisade” ja ametnike üleoleva suhtumise ning demagogia suurt midagi.

Kui Eestis on kokku 600 000 tööealist elaniku ja nendest umbes 15% maksab make mujal, on see minu meelest riigi seisukohalt katastroofiline. Ma ei saa aru meie valitsusjuhtide väidetest, et las nad lähevad ja omandavad kogemusi välismaal, küll nad ükskord ka tagasi tulevad. Selle väite absurdusust näitab ka presidendi algatatud programmi „Talendid koju” läbikukkumine. Sama tulemuse annavad ka vestlused mujal (valda-vald Soomes) töötavate eestlastega. Kui küsida neilt, et kas tahad Eestisse tagasi elama ja tööle minna, siis enamik vastab küsimusega: „Milleks?” Kurvaks teeb selline tendents ja suhtumine, kuid inimlikust seisukohast on see täiesti arusaadav.

Eestlased Soomes edukad

Soomes elab 2012. aasta seisuga Soome migratsiooniameti andmetel ligi 40 000 ja mitte-ametlikult ligi 30 000 eestlast. Ammu on möödas ajad, kus meie inimesed töötasid valdavalt abitöölisena vähetasustatud töökohtadel. Järjest rohkem asutavad eestlased uusi ettevõtteid (Soomes maksuameti 2013. aasta andmetel on toimivaid Eesti taustaga ettevõtteid Soomes 3500), üha rohkem eestlasi töötab väga-gi vastutusrikastel kohtadel ja on hinnatud spetsialistid.

Kohati on juba häbi ja raske selgitada oma Soome tuttavatele nn Eesti edulugu, selle tagamaid ja tagurlikkust, et nad saaksid aru, miks ikkagi niivõrd paljud eestlased oma „majanduslikult edukalt” kodumaalt lahkuvad. Ja kohalejäänud peavad kurbusega tõdema, et uhkusega Eesti üle oma kõhtu ei täida ning lapsi ei kasvata.

Eesti kohalike valimiste kontekstis oleks mõistlik kõigile kandideerijatele selle teemaga tegelemine prioriteediks võtta või varsti ei ole teie vallas enam valijaid. Meie niigi väikese rahvaarvuga riigis on migratsiooniprobleemidest mõõda vaatamine tänase valitsuse ehk suurimaid „ämbreid”, kuhu on astunud. ●

Alger Tammiste
Soomes eestlaste liidu liige

MONUMENT RUMALUSELE

Auke, mis puuritakse Euroopa viimastele puutumata looduse aladele [Põhja-Rootsis], vaadatakse tulevikus kui inimliigi rumaluse monumente. **JOHANES FORSSBERG (FOKUS)**

TAANI EKSPEAMINISTRI REISIKULUDEST

Tuhanded reisivad teiste raha eest esimeses klassis mööda maailma. See „Samsonite’i vennaskond” kohtub konverent-

sidel midagi sisukat loomata. [...] Taani poliitikutud peavad loobuma kasutamisest teiste raha omaenda luksuseks. **POLITIKEN**

VASTUKAJA

Eesti on toetanud ja toetab Leedut

●●Eilse Eesti Päevalehe artiklis „Praegu tuleb toetada Leedut” väidab Jüri Saar, et Eesti riigiametnikud eesotsas välisministriga pole väljendanud Leedule toetust seoses viimastel nädalatel Venemaa poolt Leedule osutatud survega.

Jüri Saar kas eksib või vassib teadlikult. Eesti on Leedule toetust väljendanud. Olen teinud seda korduvalt ise erinevatel rahvusvahelistel kohtumistel, millest viimane oli eelmisel neljapäeval Riias, kus kohtusid Balti riikide ning Hollandi, Belgia ja Luksemburgi välisministrid. Enne seda kohtumist käsitlesime teemat näiteks Euroopa Liidu välisministrite kohtumisel septembri lõpus. Ka presi-

dent Ilves tegi hiljutisel Euroopa Liidu riigipeade kohtumisel Poolas selgesõnalise avalduse Leedu toetuseks.

Saar kirjutab ka, et kõik Balti riigid koos peaksid ühtlasi aktiveerima Euroopa Liitu, et igale aktsioonile mis tahes Balti riigi vastu järgneks alati Euroopa Liidu tasemel reageering. Mind üllatab kahtlemine, justkui seni poleks seda tehtud. Euroopa Liit on alati reageerinud Balti riikide vastastele ebaadekvaatsetele süüdistustele ja toimingutele. Nii ka seekord. Leedu toetuseks ja Venemaa kaubanduspiirangute hukkamõistuks on viimase nädala jooksul selgelt sõna võtnud nii Euroopa

Komisjoni kaubandusvolinik Karel De Gucht kui ka tarbijakaitsevolinik Tonio Borg, lisaks europarlamenti juhid. Kavas on seoses reeglite rikkumisega pöörduda WTO poole. Euroopa Komisjoni tervisekaitse ametnikud on koos Leedu esindajatega suhelnud Vene kolleegidega. Euroopa Komisjon kavatses sel reedel küsimuse tõstatada WTO kaubavahtuse nõukogu istungil.

Loomulikult on hetkel kõige olulisem Leedu-, aga ka Ukraina-, Moldova- ja Gruusia-vastase surve vähendamine. Balti riikide koostöö on siin elementaarne. Koostöö toimib. ●

Urmas Paet
välisminister

Mitte üksnes Saksamaa vastuseisu tõttu

●●Eesti Päevalehes ilmus 11. oktoobril artikkel „Euroametnik Signe Ratso: Eesti maa gas ise oma võimaluse maha”. Rahandusministeerium täpsustab: Eesti seisukohad ei jäänud raamatupidamisdirektiivi vastuvõtmisele eelnenud menetluses arvesse võtmata mitte üksnes Saksamaa vastuseisu tõttu, nagu võis artiklist välja lugeda,

vaid kõigi osalenud riikide erinevate huvide tõttu.

Olukorras, kus õigusaktide kiiret vastuvõtmist nõuab tugev poliitiline surve, on suurema hääle arvuga riikidel läbirääkimistel mõistetavalt ka rohkem kaalu, mistõttu Eesti pöördus viimase sammuna Euroopa Kohtusse direktiivi sätete tühistamiseks.

Rahandusministeerium on seisukohal, et praegusel kujul ei täida direktiiv oma eesmärki vähendada halduskoormust, vaid kahjustaks Eesti majanduskeskkonda ja võib ettevõtjatele kaasa tuua hoopis suurema halduskoormuse. ●

Liisi Poll
rahandusministeeriumi avalike
suhete osakonna spetsialist

Robert Lepage’i külalisetenduste tõlkest

●●1. ja 2. oktoobril mängiti Nokia kontserdimajas maailmanimega teatraali Robert Lepage’i lavastust „Kuu tagumine külg”. Linnateatrile oli see mastaapne missiooniprojekt, eesmärgiks Eesti publikule rahvusvahelise teatriilma avamine. Saime mitu õpetlikku kogemust, sh tõlke tehnilise lahenduse puhul.

Etteheiteid on tehtud tõlke kuva kvaliteedile (vt Avo Rein Terepingi lugejakiri, EPL 7.10). Väga häid lahendusi on etenduste tõlkimiseks keeruline leida. Esiialgu kuvas tiitriprojektor lavale ülemäärast valgust, mis ähvardas rikkuda lavastuse kunstilise atmosfääri. Projektorile paigaldati mahendav filter, mis muutis

tiitrid mõne vaataja jaoks raskesti loetavaks. Loodame, et see ebaõnnestumine ei rikkunud kogu sündmuse väärtust.

Kõik, kellele tõlke lugemine etendustel probleeme valmistas, saavad lavastuse tekstiga tutvuda, kirjutades aadressil linnateater@linnateater.ee. ●

Ruudu Raudsepp
Tallinna Linnateatri avalike suhete juht

HILLAR METSA METSIK MAAILM

Sellel laupäeval,
19. oktoobril

VARASTATAKSE KALLISKIVI!

Wilkie Collins „Kuukivi”

Rachel Verinder pärib oma kaheksateistkümnendal sünnipäeval Kuukivi, mille on toonud Indiast tema onu. Erakordselt väärtuslikul kivil on ka suur religioosne tähtsus, selle tagasisaamisele on pühendanud oma elu kolm India preestrit. Sünnipäevapeol, mille ajal on majas ka kolm indialeest rändmuusikut, kannab ta seda kõigi silme all, aga öösel läheb kalliskivi kaduma. Kahtlus langeb mitmetele majas viibinud inimestele. Uurimise, mida juhib kuulus detektiiv seersant Cuff, teeb veelgi raskemaks Racheli enda mõistatuslik käitumine. Kalliskivi kadumisega seotud sündmused on esitatud mitme inimese pilgu läbi ning tõeni jõudmine ei ole sugugi lihtne.

Wilkie Collins (1824–1889) on Inglise romaani- ja näitekirjanik. Ta oli üks Victoria ajastu kõige populaarsemaid kirjanikke ja kui tema teoseid lehesabas avaldati, seisid inimesed hommikuti uut numbrit oodates järjekorras. 1868. aastal ilmunud „Kuukivi” peetakse esimeseks kriminaalromaaniks Inglise romaanikirjanduse traditsioonis, kuigi tollal kutsuti sedalaadi teoseid sensatsioonilisteks romaanideks. Ameerika kirjandusgeenius ja Nobeli kirjanduspreemia laureaat T. S. Eliot on nimetanud seda parimaks Inglismaal kirjutatud detektiivromaaniks.

Raamat on koos laupäevalehega LP müügil **vaid nädal aega!**

MÜÜGIKOHAD JA TELLIMINE:

raamat.epl.ee, raamatud@epl.ee, tel 680 4444

MAAILMA
KRIMIKLASSIKA

k

KULTUUR

RAUD VENEMAAL

Esmaspäeval mängiti Permi rahvusvahelisel teatrifestivalil menukalt Mihkel Raua (pildil) nüüdseks kolmes keeles näidendit „Järgmine voor”. Lavastajana debüteeris Nero Urke. **EPL**

KINOS SÕPRUS ALGAB HISPANIA FILMINÄDAL

Homme algab Sõpruse kinos Hispaania filminädal. Selle aasta valikus on kuus filmi eri žanritest alates närvikõdi pakkuvatest põnevusfilmidest nagu „Kui sa magad” mitmekülgse Luis

Tosariga peaosas ja auhindu pälvinud „Kurikaelad rahu ei leia” (2012. a Goya auhind parima le filmile) lustakate komöödiateni („Onupojad” ja „Maaväline jõud”). **EPL**

FOLKLORISTILT NÄITUS

6. detsembrini on Eesti Rahva Muuseumi näitusemajas avatud raamatunäitus „Folklorist Kaarle Krohn ja Eesti”, millega muuseum tähistab aulikkme 150. sünniaastapäeva. **EPL**

57-aastase Tom Hanksi seni viimane roll on Ameerika pereisa, kel tuleb mõõtu võtta Somaalia piraadilaeva kapteni Musega (Barkhad Abdi).

Tom Hanks koos Elizabeth Perkinsiga, kes mängis 1988. aasta filmis „Suur” tema kallimat.

Tom Hanks

Hollywoodi meeldivaim tüüp viibis Londonis, et promoda oma uut filmi „Kapten Phillips”, kuid kõik soovisid rää

Hadley Freeman
The Guardian

Tundub täiesti loomulik, et kui Tom Hanks – ühteaegu maailma suurim filmitäht ja kõige normaalsem mis-nüüd-minamees – räägib „oma elu kõige ägedamatest päevadest”, siis ei pea ta silmas filmis „Apollo 13” kaaluta olekus näitlemist või seda, kuidas temast sai ajaloo teine näitleja, kes on võitnud Oscari kahel järjestikulisel aastal, ega isegi mitte seda, kuidas ta filmi „Suur” jaoks tiibklaveril tantsima õppis. Tema viitab hoopis hiljutisele sutsakale vandekohtus. „Need inimesed seal, see kohtuasi,” räägib ta, meenutades peaaegu sentimentaalselt päevi, mis ta veetis koos umbes tosina inimesega kuumas toas lõksus, „lihtsalt süües lõunaks sändvitši. Lihtsalt imeline!” Kahjuks leidis Hanksi võileivasöömine kiire lõpu, sest kuna ta on planeedi kõige suuremat kassat tootev filmitäht, äratas tema kohalviibimine mõningat tähelepanu ja kohtumõistmine katkestati, kui üks Los Angelese prokurör (reeglite vastaselt – toim) teda kõnetas. Hanksi elu tundub olevat nagu üks pikk võitlus, et saavutada tasakaalu kõrge sotsiaalse rolli ja oma tagasihoidliku iseloomu vahel. Paar päeva enne meie

kohtumist esines ta Ühendriikides David Lettermani sõus ja mainis, et tal on diabeet. Järgnes kõmupressi ülekuumenemine. „Jah! Mul on insuliinisõltumatu diabeet!” hüüab Hanks üle ruumi, imiteerides pressis hüsteeriat. „Ma olen kindel, et nüüd tekib mingi skandaalne artikkel, kus öeldakse, et ma sain selle, sest võtsin filmirollide jaoks kaalu juurde ja maha või midagi sellist” – ta nimelt suurendas oma geniaalseks osatäitmiseks filmis „A League of Their Own” kaalu 13 kilo ja kaotas vähem naljaka „Cast Away” jaoks 20 kilo – „kuid ma kahtlen selles.” Paljud Briti ajalehed just seda väidavad. „No näete. Aga nii ma olen elanud sellest ajast saadik, kui sain 13. Mul on veidi piinlik, et kõik nüüd selle kohta pärivad – ise mõtlesin, et räägin lihtsalt tõe!”

Tüüpiline Hanksi roll

Põhjus, miks Hanks praegu Londonis viibib, naerdes rõõmsalt tema veresuhkrukohta käivate küsimuste tulva üle, on see, et ta värskeim film „Kapten Phillips” linastub Londoni filmifestivalil. Mitmes mõttes on tegemist tüüpilise Hanksi rolliga: tagasihoidlik pereinimene visatakse äkitselt ebatavalisse olukorda. Film

põhineb tõestisündinud lool ja Hanks mängib Rich Phillipst, kaubalaeva madrust, kelle Somaalia piraadid 2009. aastal pantvangi võtavad. See on õnnestunud film, ajusid krussi ajavalt põnev, nagu režissöör Paul Greengrassilt ootaks, ja Hanks on selles täiesti fantastiline, piinlev, murest murtud ja nagu ikka, sügavalt inimlik. Sellist inimlikkust Hanks rollidest otsibki: „Isegi kui lool pole midagi ühist minu eluga, siis kui ma võin karakteris ära tunda midagi endast ja mõelda „Jah, ka mina teeksin nii ...” – jaa, seda ma otsin.”

Hanksi peetakse Hollywoodi kõige meeldivamaks tüübiks ja kahtlemata ta ongi meeldiv, kuid ta kontrollib ennast ka rohkem, kui pealtnäha paistab. See võib olla põhjus, miks tal on õnnestunud jääda nii meeldivaks. Ta küll rõhutab, et räägib hea meelega „absoluutselt kõigest”, kuid libiseb kergelt üle kõigist perekonda puudutavatest küsimustest, harilikult teeseldes, et ta ei kuulnud küsimust. Talle meeldib oma tööst rääkides kasutada ka näitlejate klišeetermineid nagu „protsess” ja „orgaaniline rolli tunnetamine”, aga ma kahtlustan, et see pole niivõrd pretensioonikus, kui võrd häämamine, ning ta kasutab armsat loba kaitsekihina enda

ja selle vahel, mida ta nimetab prožektori kaifi tekitavaks valgusvihuks.

Vestlus nagu õpetajaga

Kui aus olla, mõjub vestlus semuliku, kuid hoolikalt distantse hoidva Hanksiga nii, justkui räägiksid pärast tundide lõppu tõeliselt meeldiva õpetajaga. Isegi kui tunnistat, et ma pole veel näinud tema 2012. aasta filmi „Pilveatlas”, ei too ta kuuldavale ühtegi sarkastilist remarki kodutöö tegemata jätnud ajakirjanike kohta, nagu teeksid

Hanks mängib uues filmis madrust, kelle Somaalia piraadid pantvangi võtavad.

paljud teised kuulsused. Ta hoopis hurjutab mind pehmet: „Tõesti tuleks vaadata” ja tuleb siis õpetaja kombel hiljem selle teema juurde tagasi, õhutades mind: „Vaata seda. See on imeline.” (Guardian kirjutab, et see film olevat lamedaks lihtsustatud.)

Hanks on sündinud ja kasvanud Californias ning pärast vanemate lahutust oli ta lapsepõlv, nagu ta ise nimetab, veidi mõrane. Näitlemise avastas ta enda jaoks koolis: „Mõtlesin:

see on palju lõbusam kui tööõpetus! Aga...” lisab ta hanksilikult, „ka tööõpetus võib tore olla.” Pärast kolledžit sai ta osa telesõus „Bosom Buddies”, kus jäi silma Ron Howardile, kes andis talle läbimurderolliku kujuneva osa filmis „Splash” – naiivses, kuid tänu Hanksile veetlevas „Väikese merineitsi” tänapäevases versioonis.

Olgugi et Hanksi viisid karjääri tippu 1990-ndate draamad nagu „Apollo 13” ning oma kahe halvima filmi „Philadelphia” ja „Forrest Gump” eest Oscari võitmine (tüüpilises Oscari-stiilis), nagu ka mängimine Nora Ephroni kirjutatud ja lavastatud romantilistes komöödiates („Unetus Seattle’is”, „Sulle on kiri”), on minu alatised lemmikud tema 1980-ndate komöödiarollid.

Hanksi leivanumber on kombineerida armsat olekut ja veidruse, nii et isegi kui ta mängib meest, kel tuleb rinda pista kokkuvariseva majaga („The Money Pit”), ninatarka politseiniku („Dragnet”) või meest, kes on armunud kalasse („Splash”), ei muutu ta roll ei nilbeks ega napakaks. Isegi kõige võimatamad tegevuskäigud tunduvad tänu Hanksi vankumatule normaalsusele usutavad.

Film, milles see nipp kõige paremini esile tuleb, on

FILHARMOONIA KAMMERKOORI STUUDIO ALUSTAS

Sügisel moodustati Eesti filharmoonia kammerkoori (EFK) stuudio, mille eesmärgiks on koorile järelkasvu koolitamine, pakkudes noortele andekatele lauljatele võimalust ennast

arendada EFK kogemuse kaudu. Sel hooajal teeb kaasa seitse noort lauljat, kes sõeluti välja kevadel kammerkoori ettelaulmisel kandideerinud 63 soovija hulgast. **EPL**

TÕNU OJA ESITAB SÄREVI TEATRITOAS LUULEKAVA

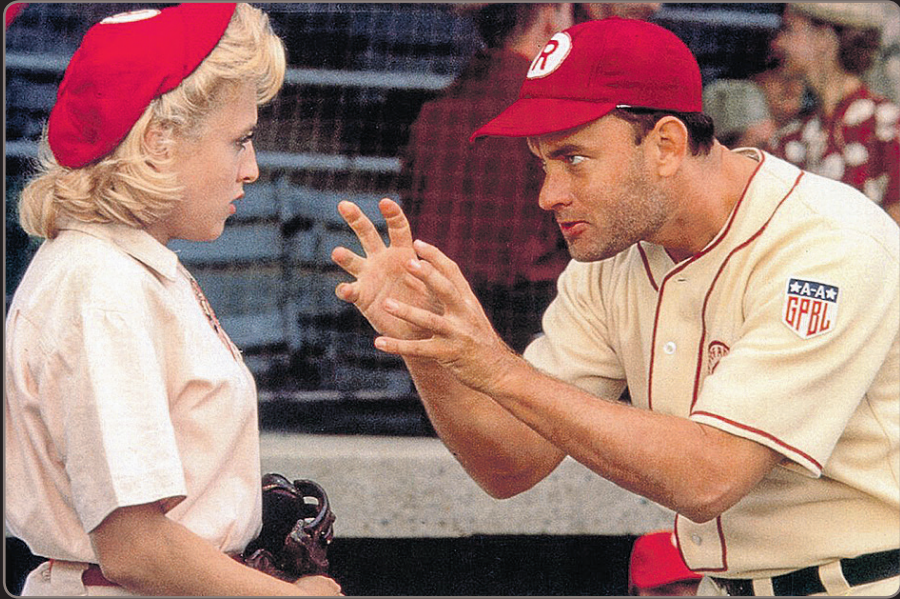
24. oktoobril kell 18 astub Särevi Teatriloas (Tina 23–13, Tallinn) publiku ette tunnustatud näitleja Tõnu Oja luulekavaga „Täitsa tavalised loid laulud”. Tegu on järjekordse luuleõhtuga sar-

jast „Pajats või poeet”, kus oma sõnaloomingut tutvustavad Eesti tuntud näitlejad. Oja on tegutsenud eelkõige Noorsooteatri/ Linnateatri ja Draamateatri näitlejana. **EPL**

VABASTAV JOONISTAMINE

Oktoobri lõpus algab Kumus vabastava joonistamise kursused, mis on mõeldud neile, kel pole aimugi, et igaühel on pingeid maandav joonistusanne. Kursust veab Lembe Ruben. **EPL**

Naispesapallurite treenerina filmis „Oma liigas” (1992)

„Unetus Seattle'is”: Hanks teeb Meg Ryaniga Nora Ephroni filmis romantikat.

Fotod: outnow.ch

diabeedist, piraatidest ja Dan Aykroydiga räppimisest

äkida ainult tema suhkruhaigusest...

loomulikult „Suur”, 1988. aasta klassikaline komöödia 13-aastasest poisist, kes soovib olla suur ja järgmisel hommikul ärgates avastabki, et ta on muutunud Tom Hanksiks. Hanksi näitlejatöö on suurepärase ja ta oli oma Oscari nominatsiooni täiesti ära teeninud. Kuid kui palju see film mulle ka ei meeldiks, siis kas pole veider, et laps selles filmis – olgu, täiskasvanu kehas – seksib täiskasvanud naisega?

„Olgu, jah, see on veidi imeilik. Aga stsenaariumi järgi on see saladus, et ta on tegelikult noor poiss. Elizabeth Perkins [kes mängib filmis Hanksi täiskasvanud kallimat] mõtleb, et ta on lihtsalt üks kutt töö juurest.” Jah, aga ei ole. „Olgu, see oli veidi imeilik,” lepitab Hanks.

Laps magab naisega

Mis ta arvab: kui „Suurt” tehtaks tänapäeval, siis kas seda „laps magab naisega” süüeed oleks raskem teha?

„Ma arvan, et seda filmi saaks teha, aga ta tehtaks vulgaarsemalt,” ütleb Hanks. Säärast vastust pole ma oodanud. „Sellised need komöödiad tänapäeval on. Ma olen üsna imestunud, kui lähen komöödiat vaatama ja see on lihtsalt ropp – ja ropu kee-

„Kapten Phillips” (2013)

●● Eesti kinodes alates 8. novembrist

●● R: Paul Greengrass („Bourne'i ultimaatum”, „United 93”)

●● Linatöös põhineb raamatul „A Captain's Duty: Somali Pirates, Navy SEALs, and Dangerous Days at Sea”, mille üks kaasautor on kaaperdatud laeva kapten Richard Phillips.

lega! Ma mõtlen: kas tõesti? Kas nii võib teha?” Tõelises Hanksi stiilis pehmendab ta kiiresti oma mõtet, juhuks kui mõni kutt „Pohmelusest” võiks solvuda: „Kuid ma pean ütleva, et need filmid pakuvad räpast naudingut.”

Kas selle pärast ei tee- gi ta enam komöödiad, et tema komöödiastiil on pigem peresõbralik kui vulgaarne? „Komöödiažanris on kindlasti toimunud nihe. Judd Apatow – tema komöödiad on äärmiselt teistmoodi kui asjad, mida mina tegin, aga see on

diast „Dragnet”, mille koreograaf oli Paula Abdul. Kuid riskin siiski.

„Haa, haa, HAA!” toob Hanks kuuldavale sellise naeruhaugutuse, mis ähvardab ta tugitoolist välja paisata. On selge, et mu mure oli asjatu, sest ta hakkab kohe räppima: „See that, Streebek, we're just in time / We've stumbled into a major crime / They got all the frightened and that's not nice / I think she's the subject of a sacrifice!”

Tema räpitemika on parem kui „Dragnetis”, kus jäi mulje, et ta peab räppimist juhuslike hüüatuste sünonüümiks. Nüüd jääb ta täiesti kõigutamatuks ja kergitab isegi paar korda nilbelt kulmu.

Kas ta ei tunne kiusatust veel räppida?

„Oo ei, seda küll vaja pole. Seda räpistseeni vaatad, nagu vaataksid head koduvideot – tunnen ühtaegu vastikust ja vaimustust,” ütleb ta ja kui aus olla, siis sedasama tunnevad ilmselt ka kõik teised, kes näevad liiga kitsastes sortides Hanksi ja Aykroydi räppimas.

Tuleb välja, et see räpp oli esimene asi, mida Hanks YouTube'ist vaatas: „Lapsed olid väiksed ja ma rääkisin selles [räpist]. Lapsed läksid ja töid arvuti, lülitasid modemi sisse ja leidsid jupi YouTube'ist

üles. Ütlesin: kui mu lapsed saavad kahe minutiga sellise asjaga hakkama, siis me oleme küll heas uues ilmas.”

Oma teise naise Rita Wilsoniga on Hanks abielus olnud 25 aastat ja neil on kaks last lisaks kahele lapsele Hanksi esimesest abielust. Kuidas õnnestus tal oma pereelu nii stabiilne hoida, kui tema kuulsus 1990-ndatel pilvepiiril kerkis?

„Mul oli õnne, et see ei juhtunud üleöö ja ma olin jõudnud selle tsirkusega juba harjuda,” ütleb ta, tehes suure hotelitoa poole „kes, mina või?” stiilis žesti. „Ja kas teate, sel ajal olid ühed meie parimad perepuhkused – veesuusatamine Seattle'is „Unetu Seattle'is” filmimise ajal ja Indianas ringi hängimine, kui tegin „Omas liigas”...”

Eluterve näitleja

Hanksi on tihti võrreldud Jimmy Stewartiga (Ameerika filminäitleja, tuntumad rollid Hitchcocki põnevikes – toim) ja sarnasus, mida ka Hanks ise pärast ajutist enesalgamist tunnustab, on ilmne: „Ma saan aru, miks – ta oli turvaline,” ütleb ta. Ja nagu Stewartki, on Hanks nii eluterve, et on peaaegu võimatu jätta mõtle-mata, mis pimedus selle pinna all võiks peituda. Huvitava kombel pole Stewarti fil-

midest Hanksi lemmik mitte küllaltki hanksilik „Imeline elu”, vaid „Tagaaken”. „Selle filmi loogika on veatu!” kuulutab ta rõõmsalt. Hanks sobiks suurepäraselt mängima paha tegelast, kuid – erandiks „Pilveatlas” – on tal alati tulnud kujutada häid.

„See on sellepärast nii, et mulle tundub kurikaelte tegevus harilikult ebaloogiline ja kui inimesed ei saa tegelast vaadates öelda: „Mina teeksin nii”, siis nad ei tule looga kaasa,” arvab ta.

Kas ta kahetseb, et on loobunud mõnest rollist, mis jättis käsikirja lugedes ebaloogilise mulje?

„Oh ei, ma lepin alati oma valikutega. Ja kui lähen vaatama filmi, kus ma ei saanud mingil põhjusel osaleda, siis kinost väljudes mõtlen alati: oh ei, mina poleks sellega hakkama saanud.”

Taeva pärast, Tom, see on juba naeruväärne – kuidas te suudate jääda nii pagana kenaks?

Ta vaikib sekundi. „Teate, ma mõistan seda küsimust,” ütleb ta niimoodi, nagu poleks küsimust üldse mõistnud. „Aga ma osalen selles bisnises ainult lõbu pärast. Tulin siia ainult hängima.” ●

Copyright Guardian News & Media 2013

Hanks on täiesti fantastiline, piinlev, murest murtud ja sügavalt inimlik nagu ikka.

ainult hea ja õige. Komöödiad vaimus on ajaga muutunud ja mina pean leppima rollidega, mis sobivad viiekümnendate teise poolde jõudnud tüübile.”

Kardan, et kui vanusele sobiva käitumise teema tal- le nii muret valmistab, teeb ta kindlasti grimassi, kui võtan jutuks kõige rohkem 1980-ndaid iseloomustava koha selle kümnendi komöödiatest: tema ja Aykroydi räp- dueti „City of Crime” nende 1987. aasta politseikomöö-

MUST JÕUDIS TUGEVAL TURNIIRIL PÕHITABELISSE

Eesti sulgpalli esireket Raul Must (BWF 94.) võitis Denmark Openil meeste üksikmängu kvalifikatsiooni, alistades esimeses ringis tugeva India mängija Sourabh Varma (BWF 46.) 21 : 13,

6 : 21, 21 : 18 ja teises ringis iirlase Scott Evansi (BWF 49.) 21 : 11, 21 : 11. Põhiturniiri esimeses ringis on täna Rauli vastaseks indoneeslane Sony Dwi Kuncoro (BWF 15). **Delfi**

TAMME SÕIDAB PURJEKAGA ÜLE ATLANDI

Purjetaja Jaanus Tamme võtab esimese eestlasena osa üle 4000-miilise Atlandi sooloregati. Regatt stardib Prantsusmaalt Douarnenez'st, 1250-miilise etapi järel peetakse vahe-

peatust Kanaari saartel Lanzarotel ja viimane etapp viib laevastiku 2770 miili kaugusele Kariibi mere idaossa Guadeloupe'i saarele, kuhu jõutakse 22. novembri paiku. **Delfi**

Jaan Mölder sai taas jäähokiliidriks

Jäähokiliidu üldkogu valis eile taas presidendiks Jaan Möldri (vasakult kolmas).

Jäähokiliidu juhatuse kuulunud Priit Willbach (vasakul) ja Raul Oja (paremal) istusid üldkogu koosoleku ajal samas majas alumisel korrusel. Fotod: Priit Simson

Kord end juba jäähokiliidu presidendiametist taandanud Mölder oli ainus kandidaat.

Andrus Nilk
andrus.nilk@epl.ee

Kuu aega tagasi astus Mölder presidendiametist tagasi, sest ei pidanud tookordset juhatust koostöövõimeliseks. Eilsel jäähokiliidu erakorralisel üldkogul seadis ta ainsana oma kandidatuuri juhi kohale. Viis lii-

du liiget hääletas tema poolt ja üksteist jäi erapooletuks.

„Tol hetkel [septembris] ei pidanud ma võimalikuks selle koosseisuga jätkata, see ei takistanud ka teistel juhatusel liikmetel kandideerida presidendiks kohake,” lausus Mölder. „Kuu aja jooksul ei ilmunud välja või me ei suutnud leida uut head presidendikandidaati. Vältimaks võimuvaa-

kumi tekkimist, otsustasin, et vean seda asja edasi.”

Eelmisest juhatusest jätkavad koos Möldriga jääho-

Jaan Möldri poolt hääletas viis liidu liiget, üksteist jäi erapooletuks.

kiliidu juhtimist Oleg Litjapov ja Vahur Glaase. Samuti liitusid tema meeskonnaga Urmas Kuusk ja Aivar Riisalo, kes oli Eesti jäähoki liidu president aastatel 1999–2001.

„Nüüd tuleb juhatusel analüüsida, mis on jäähokiliidu

viimastel aastatel toimunud – majandustegevust, suhtlust, liikmeskonda,” ütles Riisalo pärast koosolekut. „See polnud üksnes Jaan Möldri kutse, analüüs inimeste mitmekesisusega, sealhulgas ka [eelise juhatuse liikme] Priit Willbachiga.”

EJHL-i liigade juhi Ahti Kullervo-Jõgi sõnul meeldis talle treener Indrek Linde tõdemus, et üheteistkümneme liikme erapooletuks jäämine ei andnud uuele juhatusele prii-

soitu, vaid kindlustas töörahu.

Taastada hea maine

Hääletamisel erapooletuks jäänud Fred Randver Jeti tali- ja jäaspordiklubist ütles, et Möldri poolt hääletamiseks polnud tal tema tegevuskava ja meeskonna kohta infot.

„Anname uuele juhatusele aega atraa seada,” lausus Randver, ent lisas: „Kuid nad peavad arvestama erapooletuks jäänud liikmetega. Võib-olla teeme neile oma ettepanekud,

mida oleks tarvis hoki arendamisel teha.”

Riisalo peab üheks juhatuse ülesandeks taastada kultuuriministeeriumi silms ala- liidu maine. 2012. aasta aruannete tegemata jätmise tõttu ei saanud EJHL riiklikku toetusraha.

Jäähokiliidu mainet võib hakata mõjutama ka Möldri süüasja arutamine riigikohut. Nimelt jättis Tallinna ringkonnakohus aprillis muutmata tema kui endise Paldiski linna napea süüdimõistmise Harju

Foto: Martin Dremljuga

Eesti noored kaotasid Türgile

Jalgpall. Eesti kuni 23-aastased jalgpallurid olid lähedal Türgi eakaaslaste alistamisele, aga pidid lõpuks hoopis vastu võtma 1 : 2 kaotuse. Sõprusturniiri International Challenge Trophy raames Lilleküla staadionil peetud kohtumises sepistas Eesti paremäär Igor Subbotin (pildil taga) 40. minutil iluvärava: Levadia poolkaitsja lajatas palli karistusala servalt õhust ristnurka. Eesti juhtis suuresti tänu Marko Meeritsa tõrgetele kuni 77. minutini, ent siis Emre Çolak viigistas ja lõpu eel sepistasid türklased ka võidutabamuse. **EPL**

Kaia Kanepi püüab Moskvast Stosuri võimsa hoo peatada

Kaia Kanepi alustab Kremlin Cupi tenniseturniiri Moskvast alles täna ja peab avaringi kohtumise austraallanna Samantha Stosuriga.

Duelli edasinihutamise tingis Stosuri edukas mäng ja eelmise nädala turniirivõit Jaapanis Osaka turniiril. Pühapäeval alistas ta seal finaalis Kanada talendi Eugénie Bouchardi ja sai seejärel kaks puhkepäeva.

Vahepeal mõõnanud 29-aastane Stosur on saavutanud viimasel ajal hüva hoo: augusti alguses sai ta esikoha Carlsbadis, kus oli otsustavast kohtumisest üle Viktoria Azarenkast endast. Ühtlasi on ta tänavu

näidanud ebastabiilsust: aastat WTA edetabeli 9. kohalt alustanud Stosur on nüüdseks langenud 20-ndaks.

Stosur on heas tujus

„Mu tabelikoht pole küll enam nii hea kui mõnd aega tagasi, ent teisalt võitsin esimest korda karjääri jooksul kaks WTA turniiri ja see teeb kahtlemata meele heaks,” märkis kunagine maailma edetabeli neljas number Stosur.

Kanepi (WTA 29.) on seevastu mänginud harva. Pärast juunis Wimbledonis suurturniiril veerandfinaali jõudmist pidas ta kaks kuud pausi ja

naasis US Openil (kolmas ring). Järgnes kuu puhkust ning septembri lõpus üks võit ja kaotus Pekingis. Nüüdseks on Eesti esireketil viimatisest platsil käigust möödas paar nädalat.

Samantha Stosur on US Openi tunamullune võitja ja Prantsusmaa lahtiste 2010. aasta finalist. Kaia Kanepit võib kohtumises aidata kerge vaimne eelis: senise ainsa omavahelise duelli 2010. aastal Wimbledonis keeras ta kahes setis enda kasuks.

Tolle duelli võitjat ootab teises ringis ees prantslanna Alizé Cornet (WTA 27). **• EPL**

BOSNIA JALGPALLIMEESKOND JÕUDIS FINAALTURNIIRILE

Bosnia ja Hertsegoviina jalgpallimeeskond jõudis üllatuslikult MM-i finaalturniirile, sest alistas eile võõrsil 1 : 0 Leedu ja võitis ühtlasi valikturniiri G-alagrupi. Koha finaalturniiril tagas enda-

le ka Venemaa, kes F-grupis viigistas võõrsil Aserbaidžaaniga 1 : 1. Portugal võitis küll 3 : 0 Luksemburgi, ent peab finaaltturniiri pääset püüdma *play-off*i kaudu. **EPL**

LOTUS TAHAB RÄIKKÖNENI ASEMELE HÜLKENBERGI

F1 Lotuse tiimibossi Eric Boullier' sõnul on meeskond valinud välja sõitja, kes hakkab järgmisel aastal asendama Kimi Räikköneni – see on Nico Hülkenberg (pildil). Samal ajal ihkavad

Hülkenbergi ka McLaren, Force India ja praegune tiim Sauber. „Sooviksin väga temaga lepingu sõlmida, Hülkenberg on meie valik,” lausus Boullier Sporting Life'ile. **Delfi**

Täna Delfi TV-s

● Kell 18.30 otseülekanne Ale-xela korvpalli meistriliga mängust TTÜ – Tartu Ülikool/Rock

DELFI SPORT

du juhiks

Jäähokiliit

Jäähokiliidu uude juhatusse kuuluvad president Jaan Mölder, Aivar Riisalo, Urmas Kuusk, Oleg Litjapov ja Vahur Glaase. Ülejäänud neli liiget valitakse hiljem.

Vastasleeri koosolek jäi ära

Samal ajal kui olümpiakomitee teise korruse nõupidamisruumis käis jäähokiliidu üldkogu koosolek, istusid esimesel korrusel jäähokiliidu sekretariaadis koos president Jaan Möldriga juhatausest tagasi astunud Priit Willbach ja Raul Oja.

Eesti Päevalehele teadaolevalt saatsid nad eelmisel nädalal EJL-i liikmetele kirja, milles osutasid, et põhikirja järgi tuleb erakorralise üldkogu kokkukutsumisest teatada kirjalikult kuu aega ette, kuid vastavasisuline kutse saadeti laiali alles kaks nädalat tagasi. Samuti kutsusid nad liikmeid eile kella 13.00-ks koosolekule.

Willbach ja Oja istusid pool tundi hiljem laua taga, liikmed, keda nad ootasid, arutasid just samal ajal presidendi valimist. Koos Willbachi ja Ojaga oli nii-öelda Möldri vastasleeri kirjale alla kirjutanud ka Viiking Spordi juht Heldur Sepma, tema oli aga läinud üldkogu kuulama.

Raul Oja ütles, et mingit koosolekut nende juures ei toimunud.

maakohtus, kus eelmise aasta detsembri alguses mõisteti Jaan Mölder süüdi omastamise ja usalduse kuritarvitamises.

Karistuseks määras Harju maakohus talle kaheaastase tingimisi vangistuse kolmeaastase katseajaga, samuti ei tohi ta kahe aasta jooksul töötada avalikus teenistuses varaliste väärtustega seotud ametikohtadel. Mölder on oma süüd eitanud. Kaebuse arutamine peaks lõpetatama 9. novembriks. ●

ÜKS KÜSIMUS**Jürgen Zopp**

Eesti parim meestennisist

●● Vigastasid esmaspäeval Stockholm ATP-turniiril selga ja andsid vastasele avasetis loobumisevõidu. Kuidas ennast päev hiljem tunned ja mis sinust edasi saab? Selg on natuke parem kui eile (üle-eile – toim), siis võttis ikka täiesti blokki. See juhtus viimasel jooksu pealt tehtud tagantkaelöögil, kui väänasin ennast kuidagi, valu käis alaseljast läbi. Turniiri füsioterapeut ütles ka, et selg on nii lukus, et pole mõtet edasi mängida. Praegu annan seljale rahu, kuid lamades või seistes on ta ikka kange, mis on ka loogiline, sest ärritus on niivõrd värske. Kaudselt on see kindlasti seotud mu varasemate seljahädadega. Kas mul nüüd seal ka midagi puruks on, ei

tea. Vast nii hullusti ikka ei läinud. Loodetavasti rahuneb maha. Proovin ühendust saada ja konsulteerida doktor Madis Rahuga ning siis paistab, kas on vaja ka uuringutele minna ja kas ma üldse uuringutele kohe pääsen. Enne reedet ma selle kohta kindlasti targemaks ei saa. **Gunnar Leheste**

Head kavatsused nullis eestlaste jõuetu mäng

Kommentaar

Aet Süvari
Bukarest

Eesti meeskonna saagiks jäid MM-i valikturniiri alagrupis seitse kaotust, kaks võitu Andorra üle ja viik Hollandiga.

Eesti MM-teekond lõppes eile õhtul Bukarestis viimase valikmänguga Rumeenia vastu. Lõppes 0 : 2 kaotusega, mis polnud küll hävitav ega häbistav, aga kokkuvõttes näitas siiski kindlat vastastele allajäämist.

Tösi, kahtlemata oli Rumeenia seda võitu rohkem vaja kui Eestil – kui võõrustajatel sõltus sellest tulemusest MM-i *play-off* idesse pääsemine, siis meie ei oleks saanud positiivse tulemuse korral isegi alagrupis eelviimaselt ehk viiendalt kohalt kõrgemale tõusta.

Keskkaitsjaid napib

Mis sai eiles mängus saatustlikuks? Kahtlemata andis tunda tõsiasia, et kaotasime hiljuti kogunud keskkaitsja Raio Piiraja, keda nüüd pidi platsil asendama alles oma kaheksandat koondisemängu mängiv Mikk Reintam. Patt oleks siiski süüdistada kaotuses noort Reintami, kes ei mänginud eile muidu sugugi halvasti. Kuid keskkaitsespaar oli siiski selgelt liimist lahti, mida näitas ka teise värava sündimine, mille saab kirjutada Rag-

Eesti kaitse kestis pool tundi, kuni Mikk Reintam (nr 3) põhjustas penalti ja Ciprian Marica (nr 9) lõi selle kindlalt Sergei Pareiko selja taha.

nar Klavani arvele. On fakt et kui valikus ongi ainult kolm tervet keskkaitstjat, siis pole see igal juhul olukord, millega saaks rahul olla.

Alati pole sellestki midagi, et taga nullis ei suudeta hoida, kui ainult ise väravaid lüüakse. Paraku pole – ühe erandi- ga, milleks oli muidugi imeline mäng Hollandi vastu – näinud selles valiktsükli Eesti koon- dises esituses selliseid väravaid või vähemalt rünnakuüritusi, mille üle saaks tõesti uhkust tunda. Eilne mäng läks samasse sarve. Kauglöögid on küll uhked, kui nad tabavad – aga paraku nad väga tihti ei taba. Ainuüksi headest kavatsustest jalgpallis ei piisa. ●

Sander Puri madistas Răzvan Rațiga kõvasti, kuni tegi väljakul Henrik Ojamaale ruumi.

Fotod: AP/Scanpix, Reuters/Scanpix

Kalev/Cramo sai Türgis suure kaotuse

Kalev/Cramo alistus EuroCup esimeses alagrupimängus Türgi klubile Bandırma Banvit 60 : 86.

Türgi liigas hõbemedali pälvinud Banvit arendas kodusaalis ligi tuhande pealtvaataja ees ülikiret mängutempot ega andnud pärast avaveerandil saavutatud edu 25 : 22 küllalismskekkonnale vastupanuvõimalusi.

„Vastased tegid tõesti väga hea mängu ja ega meil sellise klassiga meeskonna vastu pole võimalust, kui tabame nii kehvalt väljakult viskeid,” ütles Kalev/Cramo peatreener Alar Varrak pressiteates. Kalevlaste kahekümnest kolmepunktiviskest tabas ainult

kaks. Nende kahepunktivisked läbisid rõnga palju paremini – 50-st 25.

Alguses hoidsid Armands Šķēle (pildil) tabamused Kalev/Cramo kaotusseisu talutavana. „Mängutempo oli väga kõrge ja ma ei saanud teda nelikümmend minutit tappa,” lausus Varrak. „Kui ta aga pingil puhkas, kadus meil rünnakuteravus.”

Teise veerandi 17 : 3 spurdi ajal ei suutnud kalevlased peatada 202 cm pikkust Chuck Davist. Hoos oli ka Domini- kaanis sündinud USA korvpallikooli kasvandik Sammy Mejia, kes kogus 15 punkti.

Kalev/Cramo parimana tõi mitu korda palli ülalt korvi

surunud Bamba Fall 16 punktiga. Šķēle kogus 13 ja Vlad Moldoveanu 10 punkti. Frank Elegar hankis 10 lauapalli. „Elegar oli lauas väga tubli, kuid paraku keerasid mitmed ta visked korvirõngast välja,” lausus Varrak.

Pühapäeval võõrustab Kalev/Cramo kodusaalis VTB liiga mängus Nižni Novgorodi meeskonda. „Tegemist on veidi nõrgema võistkonnaga kui Banvit,” ütles Varrak, kes avaldas lootust, et hüppeliigese vigastust raviv Rain Veideman saab taas meeskonda aidata.

Kalev/Cramo alagrupikaas- lased Riia VEF ja Skopje MZT mängisid 80 : 71. ● **EPL/Delfi**

Forum Cinemas toob Sinuni

National Theatre Live

Briti teatriparemiku otseülekanded Sinu kinos

ARTS COUNCIL ENGLAND

BY EXPERIENCE HD

Kenneth Branagh Alex Kingston

MACBETH

William Shakespeare'i näidendi on Manchester International Festivali jaoks lavale pannud Rob Ashford ja Kenneth Branagh

17.okt. kell 21.00
Coca-Cola Plaza

21.okt. kell 19.00
Coca-Cola Plaza ja Ekraan

MANCHESTER INTERNATIONAL FESTIVAL

JUST NASU FILMIS

Telli Maaleht ja osale suures reisiloosis!

Reisiloosis osalevad kõik, kellel on 13.01.2014 seisuga makstud vähemalt 6kuuline Maalehe või paketi „Maaleht + Maakodu“ tellimus või kellel on kehtiv otsekorraldusleping (OK). **Kinkekorvide loosimised** toimuvad samadel tingimustel 28.10, 25.11 ja 16.12.2013.

Maaleht sõidutab tellijad imelisse Lõuna-Itaaliasse ning Bulgaariasse ja Makedooniasse!

Jaauaris selguvad fortuuna abiga kolm tellijat, kes sõidavad Maalehe reisile Lõuna-Itaaliasse avatama üht riigi kaunimat piirkonda – **Campania ja Apulia maakond, Capri saar, Amalfi rannik, Pompei.**

Veel kolm tellijat lendavad Maalehega Musta mere äärde, kust alustame reisi Bulgaaria ja tema väiksema naaberriigi Makedoonia põnevaimatesse paikadesse – **Kuldsed Liivad, Arbanasi, Nesebar, Ohrid jt.**

Kuue tellija reisikulud katab Maaleht. Kes aga loosi-õnne ei usalda, saab end reisile registreerida Maalehe reisipaketi erihinnaga. Reisi korraldab Germal Reisid.

Lõuna-Itaalia
Reis toimub: 14.–21.09.2014
Hind: 899 eurot

Bulgaaria ja Makedoonia
Reis toimub: 25.08.–01.09.2014
Hind: 799 eurot

Kõigi tellijate vahel loosime lisaks iga kuu oktoobrist detsembrini välja **5 rikkalikku kinkekorvi Itaalia kõõgi hõrgutistega!**

Reisi broneerimine:

TELEFONIL 680 4458 (Maaleht)
TELEFONIL 611 0600 (Germalo)
E-POSTIL reis@maaleht.ee

Tellimine:

TELEFONIL 680 4444
E-POSTIL klienditugi@lehed.ee
VEEBIS www.maaleht.ee/tellimine

	12 kuud	6 kuud	OK
MAALEHT	48,60 €	25,11 €	4,50 €
MAALEHT + MAAKODU	71,82 €	37,11 €	6,65 €

Maaleht
HEA EESTI LEHT

TALLINNA LINNATEATER

EESTI FILMI LAULUD
23., 25. novembril 19.00

MAAILMALE NÄHTAMATUD PISARAD
14., 29. oktoobril 19.00

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

Kirjanike Maja

Musta laega saalis
Harju 1, Tallinn

16. oktoobril kell 18.00
MIS UUDIST?

Mart Juur, Peeter Helme ja Katrina Helstein
möödavad ja kaaluvad eesti uudiskirjandust.

Info telefonidel 6 276 410 ja 6 276 412
Pilet 2 €, (üli)õpilastele ja pensionäridele 1 €
Toetab Kultuurkapital

LASTEHOMMIK „ON ÜKS...”
Tallinna Kirjanike Majas

19.oktoobril kell 11.00
KÜLAS LASTEKIRJANIKUD EVA JA INDREK KOFF.

SAAB LUGUSID KUULATA, LAULDA, MÄNGIDA JA ÕUNA SÜÜA.

pääse 1 euro
alates 5. eluaastast
www.ekl.ee, 6 276 412

AEG KAUBELDA!
Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraidest harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuid müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine
tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

GENNADI MEDVEDEV

Õnne sünnipäevaks!
Eesti Päevaleht

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

kuulutused.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

kuulutused.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil **kuulutused.ee**, e-postiga **anni.koppel@lehed.ee** ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

Maarja Küla ja Olympic Casino kutsuvad heategevuskontserdile

Kuula, palun! 12

28. oktoobril kell 19.00 Tartus Vanemuise suures majas

4. novembril kell 19.00 Tallinnas Vene Kultuurikeskuses

Eesti näitlejad ja Ivo Linna laulavad Maarja küla heaks

laule Ivo Linna repertuaarist

Esinejaid saadab bänd Antti Kammiste juhatusel.

Piletid müügil Piletilevi ja Piletimaailma müügipunktides üle Eesti

www.maarjakyla.ee

EESTI VÄHILIIDU HEATEGEVUSKONTSERT

24. okt
Kell 19.00
Tallinna Jaani Kirik

Unistused elavad

Oliver Kuusik
(RO Estonia)

Nele-Liis Vaiksoo

Annika Lumi
(Sibeliuse Akadeemia)

Uku Suviste

Rosanna Lints

Norman Salumäe

Otsakooli sümfooniaorkester
Dirigent Kaspar Mänd
Kunstnik Margè Martin

Piletid müügil Piletilevis

EESTI VÄHILIIDU SUURSPPONSORID

Vennad Grimmid Lumivalgeke

“Peeglike, peeglike seina peal, kes on kauneim kogu maal?”

Süüa Škopi originaal-illustratsioonid

Raamatud on saadaval raamatupoodides üle Eesti või tellides **www.healugu.ee**

Laen

● **Laen kinnisvara tagatisel.**
AS A&O LaenuGrupp. Tartu mt 29
Tln. 648 6083 www.aolaenu.ee.
Tutvuge tingimustega, konsulteerige
asjatundjatega.

Rent

● **Üüriin omanikult korteri Tallinnas,**
tel 508 9052.

Müük

● **Müüa lõhutud küttepuid.**
Tel 509 2933.
● **Väike mesindustalu** Väike-Maarja lähistel annab teada võimalusest osta värsket mett! Mesi on korjatud Pandivere metsadest ja niitult ning pakendatud 1 l pakenditesse (1,5 kg). Pakendatud 1 l mee hind on 9 eurot. Tallinna piires toimetame tasuta kätte! Tellimusi võtame vastu elektronposti aadressile mesi@24h.ee või tel 5667 7227.
● **Kuivad küttepuid 40l võrkkottides.** 30cm segapuud 2.50eur, haluklotsid 2.00eur. Tallinnas ja Harjumaal transporditasu, tel 5598 3688.

Teated

● **Lääne prefektuur tuvastab ühe- raudset sileraudset püssi IŽ kaliiber 16 nr T83068.** Relva omanikul või valdajal pöörduda kuue kuu jooksul kuulutuse ilmumise päevast Lääne prefektuuri aadressil: Pikk 18, Pärnu, tel 444 6632.
● **OÜ Arco Marketing (pankrotis),** registrikood 10505250, pankrotihaldur müüb PankrS § 136 alusel suulisel kordusenampakkumisel OÜ Arco Marketing (pankrotis) omandis olevad alljärgnevad Harjumaal, Saku vallas, Tänavasilla külas asuvad viisteist (15) kinnisasja ühiselt alghinnaga 83 000,00 eurot, millele lisandub käibemaks:
1. Otsa, pindala 13 192 m², sihtotstarve maatulundusmaa;
2. Tänavasilla-Laagri tee Otsa lõik, pindala 7438 m², sihtotstarve transpordimaa;
3. Kivinõmme, pindala 424 m², sihtotstarve maatulundusmaa;
4. Kivinõmme tee 2, pindala 2478 m², sihtotstarve elamumaa;
5. Kivinõmme tee Otsa lõik, pindala 530 m², sihtotstarve transpordimaa;
6. Lodjapuu, pindala 695 m², sihtotstarve maatulundusmaa;
7. Lodjapuu tee, pindala 2306 m², sihtotstarve transpordimaa;

8. Lodjapuu tee 1, pindala 2403 m², sihtotstarve elamumaa;
9. Lodjapuu tee 2, pindala 2965 m², sihtotstarve elamumaa;
10. Lodjapuu tee 3, pindala 2413 m², sihtotstarve elamumaa;
11. Lodjapuu tee 4, pindala 2765 m², sihtotstarve elamumaa;
12. Lodjapuu tee 5, pindala 2585 m², sihtotstarve elamumaa;
13. Lodjapuu tee 7, pindala 2448 m², sihtotstarve elamumaa;
14. Lodjapuu tee 9, pindala 2553 m², sihtotstarve elamumaa;
15. Lodjapuu tee 11, pindala 2636 m², sihtotstarve elamumaa.
Suuline enampakkumine toimub 04.11.2013. a. kell 14.00 OÜ Haldur ruumides aadressil Kotzebue 9, Tallinn.

● **OÜ Arco Marketing (pankrotis),** registrikood 10505250, pankrotihaldur müüb PankrS § 136 alusel suulisel kordusenampakkumisel OÜ Arco Marketing (pankrotis) omandis oleva 2260/18031suuruse mõttelise osa alljärgnevalt kinnisasjast alghinnaga 3 870,00 eurot (tehing ei ole käibemaksuga maksustatav):
Harju Maakohtu kinnistusosakond, registriosia nr 103602 (katastritunnus 19801:002:2017), asukohaga Harku vald, Tiskre küla, Sepa 1, pindala 18 031 m², sihtotstarve maatulundusmaa.
Suuline enampakkumine toimub 04.11.2013. a. kell 14.30 OÜ Haldur ruumides aadressil Kotzebue 9, Tallinn. Täpsem info kinnisasjade ja enampakkumise tingimuste kohta on avaldatud väljaandes Ametlikud Teadaanded, samuti saab täpsemat infot telefonil 50 14196 või meiliaadressil heikki.ojamaa@mmab.ee

● **AS Trigon Alternative Funds,** registrikood 11339670, teavitab likvideeritava Trigon Ukrainian Property Kinnisvarafond I („Fond”) vara jaotamisest. Osakuomanikele tehakse väljamaksed Trigon Hartwall Ukrainian Properties AS-i, registrikood 12466287, aktsiates vahetuskursiga üks aktsia ühe Fondi osaku vastu. Lisaks tehakse osakuomanike arvelduskontodele väljamaksed Fondi arvelduskontol olevast rahast, millest on maha arvatud Fondi kohustused. Igale osakuomanikule tehakse väljamakse proportsionaalselt konkreetsele osakuomanikule kuuluva osalusega Fondis. Väljamaksete teostamise päev on 23.10.2013. a. Kõigile osakuomanikele saadetakse täpsemad tehingute andmed ning juhised e-posti teel. Täiendavate küsimuste korral võtke ühendust aadressil funds@trigoncapital.com või telefonil +372667 9200.

Kas sind huvitab salajane tarkus ja sisemine teadus?

Kui oled huvitatud, küsi meilt tasuta Ruusuristin Veljeskunta brošüür aadressil: PL 8, FI-33341 Tampere või e-posti amorc@amorc.fi. Õpetus soomekeelne. (www.amorc.fi)

Müüa lahustivaba vanniemaili koos paigaldusega. Garantii.

Tel nr 558 1222

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamisatus soodsaima hinnaga. Kõik matusteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Mälestame kauaaegset jahikaaslast

UNO PALDER

Avaldame sügavat kaastunnet omastele

Padise Jahimeeste Selts

Valmistame lahtikäivaid söögilaudu,
tel 501 1784, www.restore.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

Telli kuulutus Eesti Päevalehte, Eesti Ekspressi ja Maalehte ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu internetipangas.

kuulutused.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

Meie siiras kaastunne Olga Valujevale

kalli ema

MAIJA KRASNOPEVTSEVA

lahkumise puhul

Seesam Kindlustus

Südamlik kaastunne Maiu Kuulile

isa

HEINARD SINEPI

kaotuse puhul

Ärasaatmine 19. okt kl 14
Tallinna Krematooriumis Pärnamäe tee 36

Töökaaslased Viimsi Vallavalitsusest

Teatame kurbusega, et 13.oktoobril lahkus meie kallis ema

ERIKA ODA MUS

Ärasaatmine Tallinnas Pärnamäe Krematooriumi väikeses kabelis laupäeval 19. okt kl 15

Tütred peredega

TELEVISIOON

ETV

06.55 Terevisioon

08.55 Draamasari Holby City haigla: Emaarmastus (Inglise 2005)

09.55 Terevisioon*

11.55 Doksari Maailma ajalugu, 6/8: Revolutsioon (Inglise 2012)*

12.50 Ilus maa: Ää süük*

13.00 Riigikogu infotund. Otseülekanne

14.00 OP!*

14.30 Ajalik ja ajatu: Tagasi Hellases, 6 (subtiitritega)*

15.00 Animafilm Üks (Eesti 2007)

15.05 Draamasari Waterloo Roadi kool (Inglise 2006)

16.00 Draamasari Holby City haigla*

17.00 Aktuaalne kaamera

17.10 Draamasari Õnne 13 (Eesti 2007)

17.35 Kriminaalsari Hercule Poirot: Kornimüsteerium (Inglise 2004)

18.30 Aktuaalne kaamera

19.00 Ringvaade

20.05 Pealtnägija

21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm

21.30 Sport

21.40 Valimisstuudio. Tartu debatt

23.10 Komöödiasari Jah, härra peaminister, 6/6: Tsaar on sündinud (Inglise 2013)*

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 615

06.45 Joonissari Tomi ja Jerry saade

07.10 Joonissari Garfield

07.35 Joonissari Lucky Luke seiklused

08.00 Reporter*

09.00 Tuhat ja üks ööd*, 97

10.00 Rosario*, 97

11.00 Kodus ja võõrsil, 5606

11.30 Kaks kanget Indias*

12.30 Mis sul viga on?*

13.00 Süvahavva*: Valguse isand

14.00 Saladused: Võimumängud armastuses

14.55 Punased roosid, 616

16.00 Küladetektiivid, 143: Surm treeneriks

17.00 Rosario, 98

18.00 Tuhat ja üks ööd, 98

19.00 Reporter

20.00 Suur lotokolmapäev – Rooside sõda

21.00 Heeringas Veenuse öäl – Raivo E. Tamme eri

TV3

06.15 Multifilm Bakugan

06.40 Multifilm Madagaskari pingviinid, 24

07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks

07.30 Multifilm Max Steel

08.00 Armastus võidab, 146*

09.00 Kirgede torm, 1741*

10.05 Vaprad ja ilusad, 6582*

10.35 Top Shop

12.30 Elu keset linna, 40

11.25 Seaduse nimel 3, 12: Murrangud

12.25 Suletud uste taga 4, 7: Pereema armulugu*

13.25 KolmeDok: Eesti narkomuulad

14.20 Vaprad ja ilusad, 6583

14.50 Seitsmes taevas 2, 4: Kes oleks aimanud?

15.50 Armastus võidab, 147

16.50 Kirgede torm, 1742

17.55 Kättemaksukontor 4, 4: Neli tislert

19.00 Seitsmesed uudised

20.00 Appi tuleb selgeltnägija, 7: Kaido enesetapp.

21.00 Võimalik vaid Venemaal

21.30 Kondid 8, 7: Surnukeha kapsli sees

22.30 Kättemaks 2, 7: Patukahetsus

23.30 Top Gear USA 2, 10

23.40 Kriminaalsari Hercule Poirot: Kornimüsteerium (Inglise 2004)*

00.30 Ringvaade*

01.35 Riigikogu infotund*

02:39 ERR-i uudised

21.30 Pilvede all

22.30 Jahtunud jälg: Taevatee

23.30 Bordell 232: Põgenev tüdruk

00.30 Vice – Lapsmõrvarid*

01.05 Sjomini juurdlus: Röövimine, 1

01.55 Vampiiripäevikud: Kuusära nimel

02.35 Krimi*

03.00 Rootli võim*

03.25 Reporter*

04.15 Vangla

04.35 Kriminaalne Venemaa: Tabamatud ründajad, 2

05:05 Küladetektiivid*, 143

00.35 Viimane hoiatus 3, 7: Lask pimeduses

01.35 Vaga vesi 2, 2: Vanad vaimud

02.25 Anarhia pojad 3, 13: NS (1)

03.00 Appi tuleb selgeltnägija, 7*

03.50 Võimalik vaid Venemaal*

04.35 Seitsmesed uudised

05:25 Selline on elu!: Saagu meid jälle viis! 2. osa

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV2

07.10 Animasari SimsalaGrimm* **07.35** Animasari Ruff tegutseb* **07.45** Animasari Mesilane Maia* **07.55** Animasari Baleriin Angelina* **08.10** Animasari Lotte* **08.15** Lastetuba: Timmu kosmoses* **08.30** Püramiidi tipus: Mälu-uurija Endel Tulving (Eesti 2011)

09.00 Ringvaade* **10.05** Väike maja preerias **10.50** Nõiatrumm (ETV 1994) **11.30** Eesti muusikavideod, 2 **12.01** ERR-i uudised **15.10** Kinoklassika Korter* **17.10** Väike maja preerias* **18.00** Lastelavastus Vaat kus lops! (ETV 1981) **18.25** Lastesari Kasuta oma kujutusvõimet! **18.30** Lastetuba: Uhkustav Timmu **18.50** Animasari Vahva Roosi **19.00** Animasari Lammast Shaun **19.05** Animasari Tinga lood **19.20** Aktuaalne kaamera (viipekeeles) **19.30** Aktuaalne kaamera (vene keeles) **20.00** Meie inimesed: Karin (venekeelsete subtiitritega) (ETV 2013) **20.20** Minuscule **20.30** Metsapeatus, 5/10 (Eesti 2012) **21.00** BFM esitleb: lyhikas Viimane trubaduur (Eesti 2013) **21.10** BFM esitleb: lyhikas Völutari leivapätsid (Eesti 2012) **21.30** Elu on liiga lühike, 1/7 **22.00** Maailma kino Udu **00.00** Meie sõber Hamid Karzai **00.59** ERR-i uudised

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.30** Seitsmesed uudised **09.30** Kodu keset linna 5, 54 **10.00** Kutsuge Cobra 11 5, 70 **11.00** Terror jäär ajal **13.10** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 5, 55 **14.00** Kutsuge Cobra 11 5, 70 **15.00** Kälimehed 3, 8 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 4, 15 **16.30** Kutsuge Cobra 11 5, 71 **17.30** Sõjaprintsess Xena 4, 72 **18.30** Simpsonid 17, 16 **19.00** Perepea 2, 24 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 4, 16 **20.00** Uus tüdruk 1, 16 **20.30** Simpsonid 17, 17 **21.00** Kõige naljakamad koduvideod **21.30** KINOÕHTU: Vaenlase tagalas: Colombia **23.30** Perepea 2, 24 **00.00** Euroopa Pokkeriturnee (7) **01.00** Salajane ladu 13 1, 7 **02.00** Salatoimikud 9, 6 **03.00** Kälimehed 3, 8 **03.50** Hommikuraadio **04.30** Kodu keset linna 5, 55 **05.00** Seitsmesed uudised **05.50** Uudistemagasin

Kanal 11

05.45 Rosario, 28 **06.35** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.50** Emmerdale*, 32 **10.20** Küladetektiivid, 28 **11.15** Heartland* **12.10** Top Shop, 262 **12.25** Aadlikud pruud

HOROSKOOP

JÄÄR Pööra kõige rohkem tähelepanu kõigele, mis on just lõppemas või lihtsalt lõppjärgus. Vahetult enne valmis saamist võib sealt veel üllatusi ja pööordeid.

SÖNN Meeskonnatöö võib tuua ilusaid hetki – eriti ühiste ideede ja projektide genereerimises. Samal ajal keerulised seadmed sinu käes streikida.

KAKSIKUD Sinu ettevõtmistes ja tegemistes võib praegu olla palju mängus. Juhul kui sul tuleb langetada oluline otsus, leia endale kindlasti nõuandja.

VÄHK Nüüd oled nii hea õpetaja kui ka hea õppija. Parim päev selleks, et kollektiivselt ühiste jõududega mingi raskema probleemi kallal pead murda.

LÕVI Tasuks pöörata rohkem tähelepanu sellele, mis vajaks kindlustamist ja tugevdamist. Otsi üles keti kõige nõrgem lüli ja vaheta see tugeva vastu välja.

NEITSI Sul ei pruugi olla oma partneri tunnetest õiget ettekujutust. Siiski oled hea emotsioonide peegeldaja – kuid on oht, et võtad kelleltki üle tema halva tuju.

KAALUD Nüüd pane rõhku tööle, süsteemile, analüüsile. Sul on silma üksikasjade märkamiseks ja vajaduse korral vigade paranduse tegemiseks.

SKORPION Täna mine mõnda kaunisse kohta ja naudi looduse ilu. Oled ilule ja harmoonilisele keskkonnale väga vastuvõtlik.

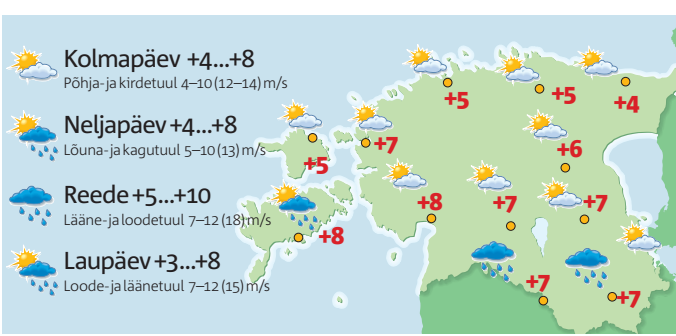
AMBUR Sobiv päev oma töökoha või kodu kunstipäraseks kaunistamiseks. Sinus ärkab uinunud kunstnik. Kuid äri-ja rahaasjades võid olla kergeusklik.

KALJUKITS Rõhk langeb rohkem grupisuhetele ja meeskonnatööle. Sinu roll mõnes rühmas või seltskonnas on tavalisest emotsionaalsem.

VEEVALAJA Päev soosib selguse saavutamist – olgu siis tegu mõne suhte või siiani problemaatilise olukorraga. Pilt muutub konkreetsemaks, kuid ühtlasi on oht näha asju must-valgelt.

KALAD Sinus on palju loomingulisust, kuid napib eneseusaldust. Vajaksid enda kõrvale kedagi, kes näitaks sulle su parimaid omadusi.

ILM

RISTSÕNA

	KIRE RING- POORE UHEL JALAL VISMUT	AHMANE HAGUNE PIUDE LAN- GETAMINE	LOOM ...SÖLM	KEHAOSA PIDULIK ÕHTUSÖÖK	ESMASPÄEV KINDRAL	KLEEPAINE LIKUV, VILGAS	ESE ASUMIS- PIIRKOND	UNIVERSITY OF MICHIGAN POSTIMÜÜ- GIRMA	DEKALITER ÄRAVAN- DUMINE
SPORDI- VAHEND									
IDEAALDEL PÕHINEV ELLUSUHTUMINE AASTA									
RAHAÜHIK									
ÄRA IIAL ÜTLE ...									
UMBES									
JÕMPSIKAS									
ETTEULATUV OSA									
NEKTAR									
JALG- RATTUR									
LAMMAS (lastek.)									
KUJUR ... KANGRO TÜDRUK- SKAUT									
KAHEST ERI METALLI KIHIST TOODE URAAAN									
ID EST OOPER "PÖRGY" JA ... SILMUS									

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

●● Kodukassi mõtted:
„Perenaine vedas koju mingi mehe. Magas temaga kogu öö. Minu kohal... Nüüd sulgus temaga kööki, mind sisse ei lasta... Arvatavasti annab talle minu kausist süüa...”
●● Kohtuvad kaks sõpra:
„Ma ostsin endale eile Hiinas tehtud auto.”
„Julge otsus! Aga kui pikk on garantii?”
„Kaks aastat.”
„Kaks aastat? See tähendab siis – eluaegne!”
●● Kaks meest satuvad Tallinna-Võru bussis juttu ajama: „Kus meil Võrumaal on alles kartulid! Kaks – kolm tükki – ja ongi ämber täis!”

Sööd viis – kuus tükki ära – ja kõht täis!”
●● Tallinnas pöördub turist ühe mundris mehe poole:
„Õelge, palun, kas te olete politseinik?”
„Ei, ma olen kaitsepolitsei salaagent.”
„Aga miks te siis mundrit kannate?”
„Mul on täna vaba päev.”
●● Neiu noormehele:
„Jaan, ütle mulle kui mees naisele: mida kinkida sünnipäevaks 25-aastasele noormehele, kellega ma intiimsuhetes pole?”
„Parim kingitus noormehele, kellega sa intiimsuhetes ei ole, on intiimsuhe!”

Meie maailm
VÄIKE NÕID

MOTION PICTURE ASSOCIATION?

MEIE LASTEAEDA TULEVAD KA LOENGUD PIRAATLUSE KAHJULIKKUSEST..

MINA LASTEAIAS EI KÄI...

HOOPIS ÜLIKOO LIS... AGA MEIL ON SAMA LUGU...

Dilbert
SCOTT ADAMS

TINA TEGI MULLE HEA KOMPLIMENDI.

TA ÜTLES MULLE, ET MA LÕÖN IGNORANTSI ENESEKINDLUSEGA.

OLED SA KINDEL, ET TA EI ÕELNUD, ET SA LÕIMID IGNORANTSI ENESEKINDLUSEGA?

MA OLEN ENESEKINDEL! HAH-HATŠA!

SUDOKU Pappocom

Lahendused ja vihjed.
www.sudoku.com

		5			3				
		8	4	1					
			6		7			1	4
8		4				6	9		
	2						7		
	5	9				1			3
9	8		7		2				
				5	6	7			
			9			2			

Eelmise mängu lahendus.
2 7 8 5 1 3 6 9 4
6 1 3 2 4 9 7 5 8
5 4 9 7 6 8 3 2 1
4 2 7 3 5 1 8 6 9
8 5 1 6 9 7 2 4 3
9 3 6 8 2 4 5 1 7
3 6 4 1 7 2 9 8 5
7 9 5 4 8 6 1 3 2
1 8 2 9 3 5 4 7 6

Sudoku EPL-i veebiväljaandes

Mängi. www.epl.ee/sudoku

Lemmiklooma ussitõrjet on vaja kord kvartalis

Doktor Ingrid Hang selgitab, milliseid nugiussesse võib väljaheidetes leiduda ja kuidas võib loom neid hankida väljaheidet nuusutamata.

Ingrid Hang
kultuur@epl.ee

●● Kui tõenäoliselt on suvekoost linna tagasi kolinud loomad endale suve jooksul mõne siseparasiidi saanud? Või on see tõenäolisem linnas?

Nakatamine sõltub kindlasti sellest, kui tihe on piirkonnas vabalt elavate loomade asustatus ja kui palju on siseparasiitidega nakatunud. Peamised *Taenia* perekonda kuuluvate helmintooside levitajad on ulukkiskjalised ja hulkuvad koerad, kellele ei ole ussirohtu antud. Paelusside munad on ka talvel vastupidavad, nii et nakatumisoht on alati olemas, sõltumata lemmiklooma paiknemiskohast. Kassid, kes suvisel ajal aktiivselt nälilisi püüavad, võivad nakatuda *Hydatigera taeniaformis*'e põhjustatud paelusstõvesse hüdatigeroosi tänu hiirtele ja rottidele, kes on paelussi vaheperemeheks. ●● Kuidas parasiitidest hoiduda?

Regulaarne ussitõrje peaks

täiskasvanud looma puhul toimuma kord kvartalis, üks kord neist umbes kümme päeva enne vaktsineerimist. Kutsikatele soovitatakse kuni kuuekuuliseks anda ussirohtu iga kuu korra, vastavalt kehakaalule. Kui loom on siseparasiitidega nakatunud, tuleks talle

Ussirohtu tuleb manustada pigem natuke rohkem, kui looma kaal ette näeb.

ussi-rohtu manustada vähemalt kolm korda 7–10-päevaste intervallidega, Giardia (algloom) nakkuse korral aga 5–7 järjestikusel päeval. Kindlasti tuleb meeles pidada, et ussirohtu tuleb manustada pigem natuke rohkem, kui vastavalt looma kaalule on vaja, sest pidevad väikesed ravimianused soodustavad ravimresistentsuse väljakujunemist ja sõltuvalt manustamise viisist (pasta, tablett, tilgalahus turjale) võib osa ravimist minna kaduma. Seede- ja sise-organite hoidumiseks ja leviku vältimiseks

seks tuleks loomade väljaheidet kokku korjata, eriti kui loom on nakatunud siseparasiitidega või on värskest saanud ussirohtu, ning kindlasti hoiduda toore töötlemata toidu andmisest.

●● Miks peab ussirohtu manustama kõikidele pere loomadele korraga?

Ussitõrje tuleks kindlasti teha kõikidele loomadele korraga, kuna nii hävitatakse loodetavasti kõik parasiidid korraga ja seetõttu ei toimu taasnakatumist ehk teisisõnu tõrje on efektiivsem, aegasäästvam ja ka rahakotile sõbralikum.

●● Mida vastata inimesele, kes

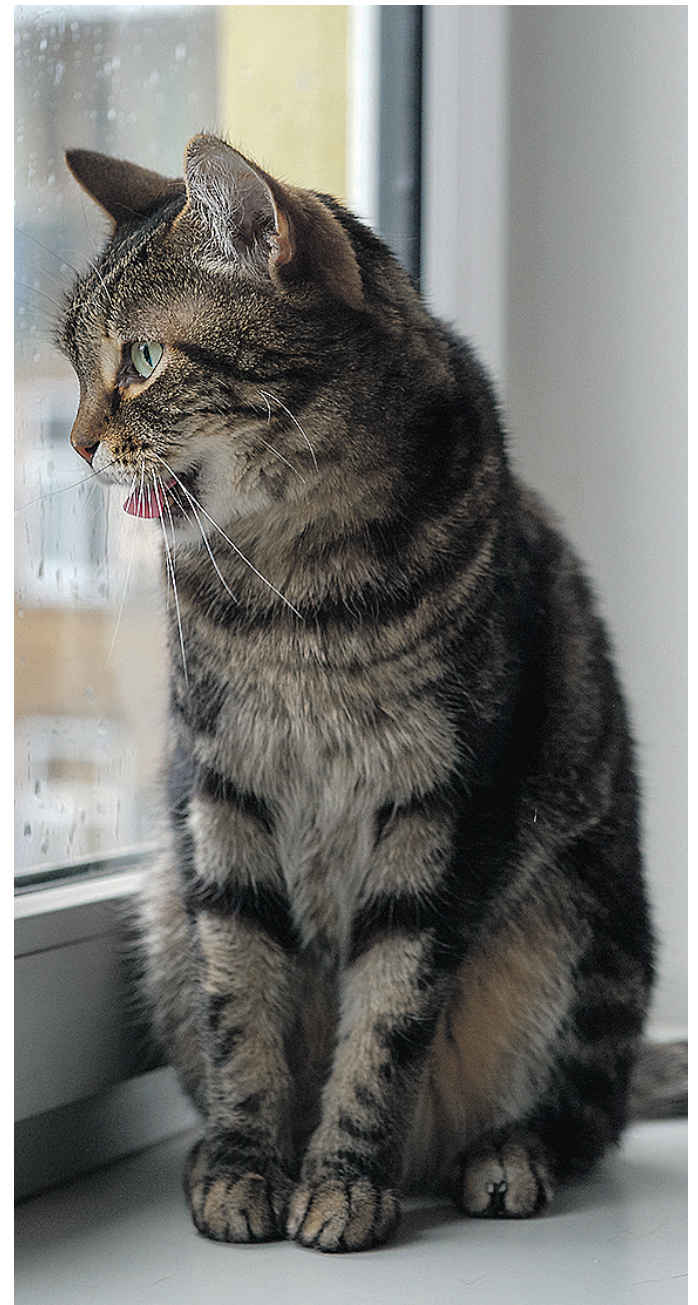
väidab, et tema loomal parasiite pole, sest neid pole näha, või et kass ei käi kunagi väljas, kust ta need saada võib?

Loomad võivad olla nakatunud nii, et silmaga nähtavaid usse pole. Selleks hetkeks, kui neid on näha, on neid juba üsna palju. Samuti võivad loomad olla nakatunud subkliiniliselt ehk looma organism suudab parasiitide populatsiooni hoida kontrolli all, ent nakatab väljaheidete kaudu teisi loomi. Teoreetiliselt võivad ka inimesed ise oma jalanõudega parasiite koju vedada, näiteks astuvad koduteel mõne lemmiklooma värske rooja sisse. ●

Nakatuvad ka inimesed

Kutsikasolkme munadega nakatunud inimese elundites võib leida solkme vastseid ning võib tekkida koekahjustusi (nt naha, kopsu-, silma- ja ajukahjustusi). Difülobotrioosi põhjustav paeluss võib peensooles kasvada inimestel kuni 10 m ja karnivooridel kuni 3 m pikkuseks. Ka

ehhinokokkoosi põhjustava *Echinococcus multilocularis*'e vaheperemeheks võib olla inimene, kes nakatub mune alla neelates, sest küpsed eritunud lüüdid on võimelised rändama paarikümne sentimeetri kaugusele metsamarjadele ja munad võivad üle elada ka talve.

Ka toakassi võivad ussid kimbutada.

Foto: Tiit Blaas

Sünnipäeva puhul on meil hea meel teha Sulle eriline kingitus!

Esimene Eesti Ekspress ilmus 22. septembril 1989. Täna on juba 24 aastat olemas toonud Sinuni olulised sündmused ühiskonnas, poliitikas, majanduses ja kultuuris ning avanud nende taga peituvad tegelikud põhjused ja seosed.

SÜNNIPÄEVAKINGITUS!

Eesti Ekspressi tellimus nüüd kuueks nädalaks hinnaga vaid 6 €!

Pakkumine kehtib 16.-18. oktoobril 2013

EESTI EKSPRESS

Tellimiseks mine aadressile:
www.ekspress.ee/kingitus

Peegeldus

Eesti Päevaleht tutvustab selles rubriigis lugejatele huvitavate inimeste tööruume.

Ingrid Velbaum-Staub

kirjanike liidu büroo juhataja

Eesti Päevaleht käis tutvumas kirjanike liidu administratiivpoole ehk keskkonnaga, kus töötab liidu büroo juhataja Ingrid Velbaum-Staub.

Täna toimub kirjanike maja musta laega saalis iganädalane kirjandusõhtu, mis on seekord uudiskirjanduse vestlusring, laupäeval toimub sealsamas lastehommik. Muudel päevadel on kirjanike maja üsna inimtühi, oli ka Eesti Päevalehe külaskäigu ajal.

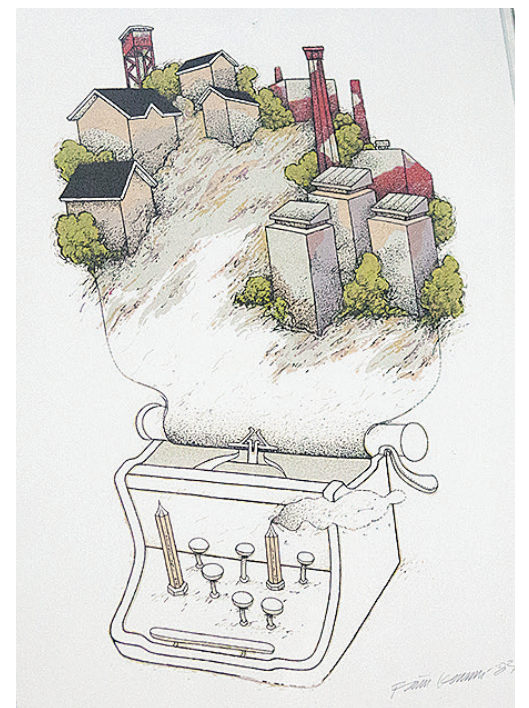
Fotod: Eero Vabamägi
Tekst: Kaarel Kressa

Kirjanike liidu 1963. aastal valminud maja vanalinnas Harju tänava alguses on olnud paljude oluliste eesti kirjandusteoste sünnipaik.

Vaade kirjanike puhketuppa. Raamaturiul pärineb ajast, mil kogu alumine korrus oli ajakirja Looming valduses, praegu mahuvad kirjanike liit ja Looming ära samasse koridori.

Kirjanike majas rippuv graafika aastast 1983. Kujutab see toonast kirjaniku loomeprotsessi?

ARVUD

304

liiget on Eesti kirjanike liidus oktoobrikuise seisuga

178

liiget osales tänavu kevadel liidu üldkogul

91

aastat möödus eelmisel nädalal liidu asutamisest

Pildil puhkenurga tähtsaim ese peale kohvikannu. Kui keegi on kohvi valmistanud, helistab ta kellukest ja kõik kirjandustöötajad vupsavad kabinettidest välja kööki. Enamasti kasutab kellukest Loomingu sekretär.

Ingrid Velbaum-Staubi laud mulluse kirjandusfestivali Head-Read voldikutega. „Hakkasime nüüd järgmise aasta festivaliga tegelema, tulijaid ja lubajaid on juba nii palju,” rääkis ta.

Kirjanike maja tööruumide peamised dekoratsioonid on raamatud, erandiks on koridore ehtivad kirjandusürituste meened ja muud postrid või maalid. Pildil 1992. aasta Läänemere kirjanike kongressi plakat, „kruisikongressi” tulemusel loodud Läänemere kirjanike nõukogu tegutseb praeguseni.